

Закон о високом образовању

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се систем високог образовања, услови и начин обављања делатности високог образовања, финансирање, као и друга питања од значаја за обављање ове делатности.

Делатност високог образовања

Члан 2.

Делатност високог образовања од посебног је значаја за Републику Србију (у даљем тексту: Република) и део је међународног, а посебно европског, образовног, научног, односно уметничког простора.

Република се стара о организацији и начину остваривања делатности високог образовања у складу са академским слободама и аутономијом универзитета предвиђеним у Уставу, међународним уговорима и овом Закону.

У циљу остваривања делатности високог образовања Република оснива високошколске установе и обезбеђује услове за њихов рад.

Циљеви високог образовања

Члан 3.

Циљеви високог образовања јесу:

- 1) преношење научних, стручних и уметничких знања и вештина;
- 2) развој науке и унапређивање уметничког стваралаштва;
- 3) обезбеђивање научног, стручног и уметничког подмлатка;
- 4) пружање могућности појединцима да под једнаким условима стекну високо образовање и да се образују током читавог живота;
- 5) битно повећање броја становника са високим образовањем.

Основна делатност високошколске установе је остваривање циљева високог образовања у јавном интересу.

Принципи високог образовања

Члан 4.

Делатност високог образовања заснива се на следећим принципима:

- 1) академске слободе;
- 2) аутономија;
- 3) јединство наставе и научноистраживачког, односно уметничког рада;
- 4) отвореност према јавности и грађанима;
- 5) уважавање хуманистичких и демократских вредности европске и националне традиције;
- 6) поштовање људских права и грађанских слобода, укључујући забрану свих видова дискриминације;
- 7) усклађивање са европским системом високог образовања и унапређивање академске мобилности наставног особља и студената;

8) учешће студената у управљању и одлучивању, посебно у вези са питањима која су од значаја за квалитет наставе;

9) равноправност високообразовних установа без обзира на облик својине, односно на то ко је оснивач;

10) афирмација конкуренције образовних и истраживачких услуга ради повећања квалитета и ефикасности високошколског система;

11) обезбеђивање квалитета и ефикасности студирања.

Академске слободе

Члан 5.

Академске слободе јесу:

1) слобода научноистраживачког рада и уметничког стваралаштва, укључујући слободу објављивања и јавног представљања научних резултата и уметничких достигнућа;

2) слобода избора метода интерпретације наставних садржаја;

3) слобода избора студијских програма.

Аутономија

Члан 6.

Аутономија универзитета и других високошколских установа подразумева, у складу са овим законом:

1) право на утврђивање студијских програма;

2) право на утврђивање правила студирања и услова уписа студената;

3) право на уређење унутрашње организације;

4) право на доношење статута и избор органа управљања и других органа, у складу са овим законом;

5) право на избор наставника и сарадника;

6) право на издавање јавних исправа;

7) право на располагање финансијским средствима, у складу са законом;

8) право на коришћење имовине, у складу са законом;

9) право на одлучивање о прихватању пројеката и о међународној сарадњи.

Неповредивост академског простора

Члан 7.

Простор високошколске установе неповредив је и у њега не могу улазити припадници органа надлежног за унутрашње послове **и припадници органа надлежног за послове војске као и служба обезбеђења коју није ангажовала високошколска установа**, без дозволе надлежног органа те установе, осим у случају угрожавања опште сигурности, живота, телесног интегритета, здравља или имовине.

Није дозвољено уношење оружја у просторије високошколске установе без одобрења надлежног органа те установе.

Право на високо образовање

Члан 8.

Право на високо образовање имају сва лица са претходно стеченим средњим образовањем, без обзира на расу, боју коже, пол, сексуалну оријентацију, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа или имовинско стање.

Изузетно, под условима одређеним статутом високошколске установе, право на високо образовање има и лице без стеченог средњег образовања које конкурише за упис на студијске програме из уметничких области.

Високошколска установа **ближе** утврђује критеријуме на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис **на студијски програм** (успех у претходном образовању, врста претходног образовања, посебна знања, вештине или способности и сл.).

II. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Национални савет за високо образовање

Члан 9.

Национални савет за високо образовање (у даљем тексту: Национални савет) образује се ради обезбеђивања развоја и унапређења квалитета високог образовања.

Национални савет је самостално и независно тело преко којег се остварује регулаторна и саветодавна функција у делатности високог образовања Републике.

За обављање послова из своје надлежности Национални савет је одговоран Народној скупштини Републике Србије (у даљем тексту: Скупштина).

Национални савет има статус правног лица.

Седиште Националног савета је у Београду.

Састав Националног савета

Члан 10.

Национални савет има 16 чланова, које бира Народна скупштина Републике Србије (у даљем тексту: Народна скупштина), и то:

1) десет чланова из реда редовних професора, врхунских научника, односно уметника са међународно признатим радовима или осведоченим доприносом националној култури, водећи рачуна о заступљености образовно-научних, односно образовно-уметничких поља, на предлог Конференције универзитета;

2) два члана из реда професора струковних студија, на предлог Конференције академија струковних студија;

3) четири члана из реда истакнутих личности из области науке, културе, просвете, уметности, односно привреде, од којих три члана на предлог Владе Републике Србије (у даљем тексту: Влада) од којих је један представник Косова и Метохије са Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици, а једног члана на предлог надлежног органа Аутономне покрајине Војводине.

У раду Националног савета са правом одлучивања у питањима из члана 11 тачке 7), 8), 10) и 11) учествују два представника студената које одређују студентске конференције.

Мандат представника студената траје две године.

Конференција универзитетâ, односно Конференција академија струковних студија, објављује јавни позив за пријављивање кандидата за чланове Националног савета.

Рок за пријављивање кандидата за чланове Националног савета јесте 20 дана од дана објављивања јавног позива.

Листа пријављених кандидата ставља се на увид јавности у року од 10 дана од истека рока за пријављивање кандидата.

Примедбе и предлози у вези са пријављеним кандидатима могу се доставити у року од 30 дана од дана стављања листе кандидата на увид јавности.

Конференција универзитетâ, односно Конференција академија струковних студија, упућује коначан предлог, водећи рачуна и о броју студената и броју наставника и сарадника универзитета, од највише 15, односно највише три кандидата Народној скупштини у року од 30 дана по истеку рока за достављање примедба и предлога.

Влада упућује Народној скупштини предлог из става 1. тачка 3) овог члана, у року од 90 дана од дана објављивања јавних позива из става 2. овог члана.

Члан Националног савета не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије или локалне самоуправе, у орган политичке странке или невладине организације која се бави образовањем или на дужност органа пословођења високошколске установе.

Мандат члана Националног савета траје пет година. Исто лице може бити изабрано за члана Националног савета највише два пута, при чему највише једна трећина чланова из претходног састава Националног савета може бити поново бирана.

Народна скупштина разрешава члана Националног савета пре истека мандата, и то:

1) на лични захтев;

2) ако не испуњава дужности члана Националног савета или својим поступцима повреди углед те дужности, а на предлог Конференције универзитетâ, Конференције академија струковних студија, Владе, односно надлежног органа Аутономне покрајине Војводине - за чланове чији избор предлаже;

3) уколико наступи услов из става 8. овог члана.

Члан Националног савета коме је престао мандат из других разлога од оних утврђених у ставу 10. овог члана може да обавља функцију до избора новог члана Националног савета.

Национални савет бира председника из реда својих чланова.

Чланови Националног савета имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Народна скупштина, на предлог надлежног одбора Народне скупштине.

Национални савет одређује надокнаду за рад студентских представника из става 3. овог члана.

Надлежност Националног савета

Члан 11.

Национални савет:

1) прати развој високог образовања и његову усклађеност са европским и међународним стандардима;

2) предлаже министарству надлежном за послове високог образовања (у даљем тексту: Министарство) политику високог образовања;

2а) предлаже Министарству тела и начин представљања политике високог образовања у европском простору високог образовања;

3) даје мишљење о политици уписа на високошколске установе;

4) даје мишљење у поступку доношења прописа којима се уређују питања од значаја за делатност високог образовања;

5) предлаже Влади нормативе и стандарде рада високошколских установа, као и материјалних средстава за њихово остваривање; ~~не прибављеном мишљењу Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија;~~

6) утврђује научне, уметничке, односно стручне области у оквиру поља из члана 27. овог закона, ~~на предлог Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија;~~

7) утврђује стандарде за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа;

8) утврђује стандарде и поступак за спољашњу проверу квалитета високошколских установа;

9) утврђује стандарде за издавање дозволе за рад;

10) утврђује стандарде и поступак за акредитацију високошколских установа;

11) утврђује стандарде и поступак за акредитацију студијских програма;

11а) разматра извештај Комисије за акредитацију и проверу квалитета у поступку акредитације

12) одлучује у другом степену по жалбама у поступку акредитације;

13) ~~даје препоруке~~ **утврђује о оближним минималне условима** за избор у звања наставника и доделу звања професора емеритуса, **на предлог Конференције универзитета, имајући у виду одговарајуће критеријуме министарства надлежног за науку;**

14) утврђује листу стручних, академских и научних назива са назнаком звања одговарајућег степена студија из одговарајућих области и скраћенице стручних, академских и научних назива, **на предлог Конференције универзитета;**

14а) доноси акт о признавању страних високошколских исправа ради наставка образовања;

15) обавља и друге послове, у складу са законом.

Национални савет доноси акте из тач. 5)-11) у складу са међународним а посебно европским стандардима, а по прибављеном мишљењу Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија.

Акти из тач. 6)-11) и тачке 14) овог члана објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Рад Националног савета

Члан 12.

Рад Националног савета је јаван.

Национални савет, за потребе свог рада, може да образује посебна радна тела.

Средства за рад Националног савета и његових радних тела обезбеђују се у буџету Републике у оквиру посебног буџетског раздела.

~~Стручне, административно-техничке и информатичке послове за потребе Националног савета и његових радних тела обавља Министарство.~~

Национални савет утврђује предлог финансијског плана Националног савета и његових радних тела и доставља га надлежном радном телу Скупштине на сагласност.

По добијеној сагласности од надлежног радног тела Скупштине Национални савет доставља предлог финансијског плана министарству надлежном за послове буџета.

Пословни простор и опрему за рад Националног савета и његових радних тела обезбеђује Влада.

Национални савет подноси Народној скупштини извештај о свом раду најмање једанпут годишње.

Национални савет доноси пословник о свом раду.

Члан 12а

Национални савет има Службу која врши стручне, административне, техничке и информатичке послове за потребе Националног савета и његових радних тела. Службом руководи секретар, којег именује и разрешава Национални савет.

На секретара и запослене у Служби примењују се прописи који уређују радне односе у државним органима. Секретар и запослени у Служби подлежу истим забранама и обавезама којима по Закону о спречавању сукоба интереса при вршењу јавних функција подлежу функционери.

Плату секретара и запослених у Служби одређује Одбор за просвету Скупштине, на предлог Националног савета.

Члан 12б

Секретару Службе може бити, због повреде Закона о спречавању сукоба интерес, изречена једино мера разрешења са дужности. Разрешење секретара Службе повлачи престанак његовог радног односа у Служби.

Због повреде Закона о спречавању сукоба интереса запосленим у Служби може бити изречена дисциплинска мера престанка радног односа.

Члан 12в

Национални савет подноси Скупштини извештај о раду најмање једанпут годишње.

Организација и рад Националног савета, његових радних тела и Службе уређују се **статутом и другим актима Националног савета.**

Национални савет доноси пословник о свом раду.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета

Члан 13.

Ради обављања послова акредитације, провере квалитета високошколских установа и јединица у њиховом саставу и вредновања студијских програма, Национални савет образује посебно радно тело - Комисију за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија).

Комисија има 28 чланова.

~~Чланове Комисије бира Национални савет из реда истакнутих редовних професора, научника, уметника и стручњака, на предлог Конференције универзитета.~~

Чланове Комисије бира Национални савет и то:

- 1. по четири из сваког образовно - научног, односно образовно - уметничког поља, из члана 27. овог закона, из реда истакнутих редовних професора, научника, уметника и стручњака, на предлог Конференције универзитета,**
- 2. по једног из сваког образовно - научног, односно образовно - уметничког поља, из члана 27., из реда професора струковних студија, на предлог Конференције академија струковних студија,**
- 3. једног из реда истакнутих привредника и стручњака, на предлог удружења послодаваца и Привредне коморе Србије и**
- 4. два студента на предлог студентских конференција.**

У поступку утврђивања предлога из става 3. овог члана, ~~Конференција универзитета~~ **овлашћени предлагач** објављује јавни позив за пријављивање кандидата за чланове Комисије.

Рок за пријављивање кандидата за чланове Комисије јесте 15 дана од дана објављивања јавног позива.

Листа пријављених кандидата ставља се на увид јавности у року од осам дана од истека рока за пријављивање кандидата.

Примедбе и предлози у вези са пријављеним кандидатима могу се доставити у року од 30 дана од дана стављања листе пријављених кандидата на увид јавности.

Након разматрања примедба и предлога из става 7. овог члана ~~Конференција универзитета~~ **овлашћени предлагач** утврђује предлог од највише: ~~по пет кандидата из сваког образовно - научног, односно образовно - уметничког поља, из различитих области, и упућује га Националном савету у року од 15 дана од истека рока из става 7. овог члана, узимајући у обзир те примедбе и предлоге.~~

- 1. по пет кандидата из сваког образовно - научног, односно образовно - уметничког поља, из различитих области, када је предлагач Конференција универзитета,**
  - 2. по два кандидата из сваког образовно - научног, односно образовно - уметничког поља, различитих поља, када је предлагач Конференције академија струковних студија,**
  - 3. два кандидата из реда истакнутих привредника и стручњака, када су предлагачи удружења послодаваца и Привредна комора Србије,**
  - 4. два кандидата из реда студента, када је предлагач студентска конференција,**
- и упућује га Националном савету у року од 15 дана од истека рока из става 7. овог члана, узимајући у обзир те примедбе и предлоге.**

Национални савет бира чланове Комисије, као и председника Комисије из реда чланова Комисије уз консултацију са члановима Комисије, у року од 30 дана од дана пријема предлога из ставова 8. овог члана.

Члан Комисије не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије или локалне самоуправе, у орган политичке странке или невладине организације која се бави образовањем или на дужност органа пословођења високошколске установе.

Мандат члана Комисије траје пет година. Исто лице може бити изабрано за члана Комисије највише два пута, при чему највише једна трећина чланова из претходног састава комисије може бити поново бирана.

Изузетно, мандат члана Комисије из реда студената траје две године.

Национални савет разрешава члана Комисије пре истека мандата:

- 1) на лични захтев;
- 2) ако несавесно и неблаговремено обавља послове у Комисији или својим поступцима повреди углед дужности коју обавља;**
- 3) уколико наступи услов из става 10. овог члана.

Комисија ради и одлучује на седницама, у складу са пословником који доноси.

~~Комисија бира председника из реда својих чланова.~~

Комисија најмање једанпут годишње подноси Националном савету извештај о свом раду, о чему Национални савет обавештава јавност.

Рад Комисије финансира се из остварених прихода од накнада за акредитацију и спољашњу проверу квалитета са посебног подрачуна за

ове намене. Висину накнаде за акредитацију утврђује Национални савет, уз сагласност Владе.

Чланови Комисије имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Народна скупштина, на предлог надлежног одбора Народне скупштине.

Надлежност и рад Комисије

Члан 14.

Комисија:

- 1) предлаже Националном савету стандарде за издавање дозволе за рад;
- 2) предлаже Националном савету стандарде и поступак за акредитацију високошколских установа;
- 3) предлаже Националном савету стандарде и поступак за акредитацију студијских програма;
- 4) предлаже Националном савету стандарде за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа **и студијских програма;**
- 5) предлаже Националном савету стандарде и поступак за спољашњу проверу квалитета високошколских установа **и студијских програма;**
- 6) помаже и сарађује са високошколским установама и јединицама у њиховом саставу у обезбеђивању и унапређењу њиховог квалитета;
- 7) спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, одлучује о захтеву за акредитацију и издаје уверење о акредитацији на обрасцу чију садржину утврђује;
- 8) стара се о хармонизацији стандарда и процедура у области акредитације, у оквиру европског простора високог образовања;
- 9) ~~даје мишљење у поступку издавања дозволе за рад;~~ **спроводи поступак акредитације установа у оснивању;**
- 9а) спроводи поступак спољашње провере квалитета установа и студијских програма;**
- 10) обавља и друге послове у складу са актом о образовању Комисије.

За потребе спровођења поступака из става 1. тач. 7), ~~и 9)~~ **и 9а)** овог члана, Комисија образује стручне тимове и именује њихове чланове (у даљем тексту: рецензенти), који разматрају појединачне захтеве за спровођење поступака, а чији рад се финансира из истих извора као и рад Комисије.

Комисија именује рецензенте на основу јавног позива, из реда међународно признатих домаћих и иностраних универзитетских наставника, научника, уметника или стручњака, а у случају да је реч о студијском програму специфично националног карактера - из реда признатих домаћих универзитетских наставника, научника, уметника или стручњака.

Рецензент Комисији доставља свој извештај у року од 60 дана од дана пријема захтева Комисије.

Комисија доставља Националном савету коначан извештај који је доступан јавности.

Комисија обезбеђује заштиту података о томе којем од рецензената је поднет захтев из става 4. овог члана.

Рецензенти имају право на накнаду за рад у складу са актом који доноси Национални савет.

У спровођењу поступака из става 1. тач. 7), ~~н~~ 9) и 9а) овог члана Комисија може користити услуге међународних организација и асоцијација из области обезбеђивања квалитета високог образовања, у складу са актом који доноси Национални савет.

Унутрашњи систем обезбеђења квалитета

Члан 14а.

Самостална високошколска установа, односно високошколска јединица у њеном саставу, својим статутом, односно општим актом дефинише тела и поступке везане за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада, односно формира и стално унапређује унутрашњи систем обезбеђења квалитета установе и студијских програма (*члан 15. став 1*).

Високошколска установа спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.

Самовредновање се спроводи у интервалима од највише три године.

У поступку самовредновања разматра се и оцена студената.

На захтев Комисије, високошколска установа доставља информацију о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета. (*члан 17*)

~~Обезбеђивање~~ **Спољашња провера квалитета рада** високошколске установе

Члан 15.

~~Самостална високошколска установа, односно високошколска јединица у њеном саставу, својим статутом, односно општим актом дефинише тела и поступке везане за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада.~~

Спољашњу проверу квалитета високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу односно студијских програма обавља Комисија.

Редовна спољашња провера квалитета се врши у периоду од најдуже 5 година на захтев високошколске установе а трошкове редовне спољашње провере квалитета сноси оснивач у складу са правилником који доноси министар на предлог Националног савета.

Ванредна спољашња провера квалитета се врши по посебном налогу Националног савета на образложени захтев Министарства, Конференције универзитета Србије, Конференције академија струковних студија, студентских конференција или на основу увида Националног савета или Комисије. Трошкови ванредне спољашње провере квалитета се подмирују са посебног подрачуна за намене акредитације и спољашње провере квалитета предвиђеног у члану 13.

~~Проверу испуњења обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу, у погледу квалитета, врши се у складу са правилником који, на предлог Националног савета, доноси министар надлежан за послове високог образовања (у даљем тексту: министар).~~

У поступку провере квалитета узима се у обзир и оцена студената о студијским програмима.

~~Комисија обавља проверу испуњавања обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу у вези са квалитетом према годишњем плану послова, по посебном налогу Националног савета, на захтев самосталне високошколске установе или министра.~~

~~Подносиоци захтева за проверу испуњења обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу у погледу квалитета не могу поново поднети такав захтев за исту високошколску установу, односно високошколску јединицу у њеном саставу, у наредних годину дана.~~

Комисија саставља извештај са оценом (у даљем тексту: извештај) и са њиме упознаје високошколску установу која може у року од 30 дана доставити примедбе Комисији, које је Комисија обавезна да размотри и оцени у року од 60 дана.

Комисија доставља извештај о извршеној **спољашњој** провери **квалитета испуњавања обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу, односно студијских програма,** у вези са квалитетом Националном савету, министру и самосталној високошколској установи. ~~Комисија обавља проверу испуњавања обавеза самосталне високошколске установе у вези са квалитетом.~~

~~Самостална~~ Високошколска установа из става 6. овог члана може у року од 15 дана од дана достављања извештаја о извршеној провери доставити Националном савету примедбе на извештај.

Национални савет извештај Комисије прослеђује Конференцији универзитетâ и Студентској конференцији универзитетâ, односно Конференцији академија струковних студија и Студентској конференцији академија струковних студија.

Национални савет утврђује **коначну** оцену испуњености обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу у вези са квалитетом, ~~на основу извештаја Комисије,~~ и доставља је самосталној високошколској установи и **високошколској јединици у њеном саставу** и министру.

Уколико је у оцени констатовано да нису испуњени сви услови за рад из дозволе може се покренути нови поступак акредитације.

Резултати провере испуњености обавезе самосталне високошколске установе и **високошколске јединице у њеном саставу** у вези са квалитетом објављују се, у складу са актом Националног савета.

Примена резултата спољашње провере квалитета установа и студијских програма

Члан 15а.

На основу резултата спољашње провере квалитета самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу односно студијског програма

- 1. у случају позитивне оцене остаје на снази дозвола за рад високошколске установе односно за извођење студијског програма,**
- 2. у случају условне оцене Комисија упућује акт упозорења самосталној високошколској установи и високошколској јединици у њеном саставу,**
- 3. у случају негативне оцене Национални савет упућује захтев министру да високошколској установи одузме, односно измени дозволу за рад.**

Актом упозорења се указује на недостатке у погледу испуњености услова, квалитета рада високошколске установе, односно студијског програма, и оставља рок од најдуже 90 дана за отклањање наведених недостатака, с тим што се по истеку тог рока поново одлучује о захтеву, а најкасније у року од 90 дана по достављеном извештају високошколске организације.

Акредитација

Члан 16.

Акредитацијом се утврђује да високошколска установа и студијски програми испуњавају стандарде из члана 11. тач. 10) и 11) овог закона и да високошколска установа има право на издавање јавних исправа у складу са овим законом.

У поступку акредитације високошколске установе утврђује се да ли установа испуњава и одговарајуће услове из чл. 33 - 37. овог закона.

У поступку акредитације ~~дипломеког~~ академског **мастер**, односно докторског студијског програма утврђује се и да ли су испуњени услови за обављање научноистраживачког, односно уметничког рада, у складу са законом.

Поступак акредитације спроводи се на захтев Министарства, оснивача, односно саме високошколске установе.

У поступку акредитације Комисија:

- 1) издаје уверење о акредитацији високошколске установе, односно студијског програма и доставља га високошколској установи и Националном савету;**

2) упућује високошколској установи акт упозорења, којим се указује на недостатке у погледу испуњености услова, квалитета рада високошколске установе, односно студијског програма, и оставља рок за отклањање наведених недостатака, с тим што по истеку тог рока одлучује о захтеву;

3) доноси решење којим се одбија захтев за акредитацију.

3а) издаје уверење о акредитацији установе у оснивању.

У поступку одлучивања о акредитацији Комисија узима у обзир резултате вредновања квалитета из члана 15. и резултате самовредновања из члана 17. овог закона.

Комисија одлучује о захтеву за акредитацију у року од шест месеци од дана достављања комплетног захтева.

Ако Комисија донесе решење којим се одбија захтев за акредитацију, оснивач, односно високошколска установа, може у року од 30 дана од дана пријема решења уложити жалбу Националном савету.

Против решења Националног савета по жалби из става 7. овог члана не може се водити управни спор.

Оснивач, односно високошколска установа из става 7. овог члана, има право да понови захтев за акредитацију по истеку рока од годину дана од дана доношења решења којим се одбија захтев за акредитацију.

~~Самовредновање~~

~~Члан 17.~~

~~Високошколска установа спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.~~

~~Самовредновање се спроводи на начин и по поступку прописаним општим актом високошколске установе.~~

~~Самовредновање се спроводи у интервалима од највише три године.~~

~~У поступку самовредновања разматра се и оцена студената.~~

~~На захтев Комисије, високошколска установа доставља информацију о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета.~~

Конференција универзитетâ

Члан 18.

Ради координирања рада, утврђивања заједничке политике, остваривања заједничких интереса и обављања послова утврђених законом, оснива се Конференција универзитетâ.

Чланови Конференције универзитетâ су сви акредитовани универзитети.

Организација и рад Конференције уређују се статутом Конференције.

Универзитет у Конференцији универзитета представља ректор.

Универзитет из става 2. овог члана има право да на сваких 1.000 наставника и сарадника делегира још по једног представника у Конференцију универзитета, као и да на сваких 5.000 студената **уписаних на академске студије** делегира још по једног представника у Конференцију универзитета.

Конференција универзитета има статус правног лица.

Средства за рад Конференције универзитета обезбеђује Република.

Надлежност Конференције универзитета

Члан 19.

Конференција универзитета:

1а) прати развој високог образовања на универзитету и његову усклађеност са међународним, а посебно европским стандардима;

1) разматра питања од заједничког интереса за унапређивање наставно-научне, односно наставно-уметничке делатности на универзитету;

2) усаглашава ставове и координира активности универзитета, посебно у области уписне политике;

3) даје мишљење о стандардима за оцену квалитета образовног, научноистраживачког, уметничког и стручног рада;

4) предлаже листу стручних, академских и научних назива из одговарајућих области и скраћеница тих назива;

5) предлаже мере ради унапређивања материјалног положаја универзитета и стандарда студената;

6) разматра и друга питања од заједничког интереса за универзитете, у складу са овим законом.

Конференција академија струковних студија

Члан 20.

Ради координирања рада, утврђивања заједничке политике, остваривања заједничких интереса и обављања послова утврђених законом, оснива се Конференција академија струковних студија.

Конференцију академија струковних студија чине акредитоване академије струковних студија, високе школе струковних студија **и представници високошколских установа које остварују акредитиване струковне студије.**

Организација и рад Конференције уређује се статутом Конференције.

Академију струковних студија и високу школу струковних студија у Конференцији академија струковних студија представља председник, односно директор.

Конференција академија струковних студија има статус правног лица.

Средства за рад Конференције академија струковних студија обезбеђује Република.

Надлежност Конференције академија струковних студија

Члан 21.

Конференција академија струковних студија:

- 1) разматра питања од заједничког интереса за унапређивање наставно-стручне, односно наставно-уметничке делатности на струковним студијама;
- 2) усаглашава ставове и координира активности академија струковних студија и високих школа струковних студија, посебно у области уписне политике;
- 3) даје мишљење о стандардима за оцену квалитета образовног, истраживачког, уметничког и стручног рада;
- 4) предлаже листу стручних назива из одговарајућих области и скраћеница тих назива;
- 5) предлаже мере ради унапређивања материјалног положаја академија струковних студија, високих школа струковних студија и стандарда студената;
- 6) разматра и друга питања од заједничког интереса за академије струковних студија и високе школе струковних студија, у складу са овим законом.

Студентске конференције

Члан 22.

Ради остваривања заједничких интереса студената као партнера у процесу високог образовања оснивају се Студентска конференција универзитета и Студентска конференција академија струковних студија.

Студентску конференцију универзитета чине представници студентских парламената **акредитованих** универзитета.

Студентски парламент из става 2. овог члана има право да на сваких 5.000 студената уписаних на академске студије делегира по једног представника у Студентску конференцију универзитета.

Студентску конференцију академија струковних студија чине представници студентских парламената академија струковних студија, **високих школа струковних студија и високошколских установа које остварују акредитоване струковне студије.**

Студентски парламент из става 4. овог члана у Конференцији академија струковних студија представља председник.

Организација и рад конференција из става 1. овог члана уређују се статутом конференције.

~~Два представника које одреде студентске конференције могу учествовати, без права одлучивања, у раду Националног савета у питањима из члана 11. тач. 7), 8), 10) и 11) овог закона.~~

Студентске конференције имају право да дају мишљење о питањима из члана 11. тачка 6) овог закона.

Студентске конференције имају статус правног лица.

Средства за рад студентских конференција обезбеђује Република.

Министарство

Члан 23.

Министарство:

1) предлаже Влади политику високог образовања, **имајући у виду ставове Националног савета;**

2) планира политику уписа студената на студије које остварују високошколске установе чији је оснивач Република, на предлог Националног савета;

3) прати развој високог образовања;

3а) надгледа планирање и одвијање међународне сарадње у области високог образовања;

3б) утврђује тела и начин представљања политике високог образовања у европском простору високог образовања;

4) издаје дозволу за рад високошколских установа;

5) утврђује садржај дипломе и додатка дипломи;

6) расподељује финансијска средства из буџета Републике намењена високошколским установама и контролише њихово коришћење;

7) врши управни надзор;

7а) подноси пријаве за прекршаје предвиђене у члану 107. овог Закона;

8) стара се о укључивању високошколских установа у процес признавања високошколских квалификација у ~~Европи~~ **европском простору високог образовања;**

8а) доноси национални оквир квалификација за високо образовање на предлог Националног савета;

9) обавља и друге послове, у складу са законом.

III. СТУДИЈЕ И СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ

Студијски програм

Члан 24.

Студијски програм је скуп обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.

Врсте и нивои студија

Члан 25.

Делатност високог образовања остварује се кроз академске и струковне студије на основу одобрених, односно акредитованих студијских програма за стицање високог образовања.

На академским студијама изводи се академски студијски програм, који оспособљава студенте за развој и примену научних, стручних и уметничких достигнућа.

На струковним студијама изводи се струковни студијски програм, који оспособљава студенте за примену знања и вештина потребних за укључивање у радни процес.

Студије првог ~~нивоа степена~~ су:

1) основне академске студије **првог степена**;

1а) основне академске студије другог степена

2) основне струковне студије

Студије другог ~~нивоа степена~~ су:

1) мастер академске студије; ~~дипломске академске студије master~~

2) специјалистичке струковне студије

2а) мастер струковне студије

3) специјалистичке академске студије.

Студије трећег ~~нивоа степена~~ су докторске академске студије.

Члан 25а.

Кратки циклус

Кратки циклус високог образовања може се организовати у оквиру студија првог нивоа или је са њима повезан.

~~Студијски програм за стицање заједничке дипломе~~

Заједнички студијски програм

Члан 26.

Под заједничким студијским програмом (ЗС-програм) подразумева се студијски програм који организују и изводе више високошколских институција са статусом правног лица, односно универзитет.

Заједнички студијски програми које организују и изводе више високошколских установа акредитују се ако воде стицању заједничке дипломе, двоструке (две) дипломе, или једне дипломе коју издаје установа која координира програм или институција која је за то споразумно одређена.

~~Студијски програм за стицање заједничке дипломе јесте студијски програм који организују и изводе више високошколских установа које имају дозволу за рад за одговарајући студијски програм.~~

~~Студијски програм из става 1. овог члана може да се изводи када га усвоје надлежни органи високошколских установа које га организују.~~

Образовно-научна и образовно-уметничка поља

Члан 27.

Студијски програми се остварују у оквиру једног или више следећих образовно-научних, односно образовно-уметничких поља:

- 1) Природно-математичке науке;
- 2) Друштвено-хуманистичке науке;
- 3) Медицинске науке;
- 4) Техничко-технолошке науке;
- 5) Уметност.

Одговарајуће научне, уметничке и стручне области у оквиру поља из става 1. овог члана утврђује Национални савет, на предлог Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија **и даје препоруку високошколским установама за дефинисање ужих научних, уметничких и стручних области.**

Садржај студијског програма

Члан 28.

Студијским програмом утврђују се:

- 1) назив и циљеви студијског програма;
- 2) врста студија и исход процеса учења;
- 3) стручни, академски, односно научни назив;
- 4) услови за упис на студијски програм;
- 5) листа обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета **по годинама студија**, са оквирним садржајем;
- 6) начин извођења студија и потребно време за извођење појединих облика студија;
- 7) бодовна вредност сваког предмета **и начин њеног стицања** исказана у складу са Европским системом преноса бодова-**ЕСПБ** (у даљем тексту: ~~ЕСПБ~~ бодови); *Напомена: изменити у целом тексту Закона.*
- 8) бодовна вредност завршног рада на основним, специјалистичким и ~~дипломским~~ **мастер** академским студијама, односно докторске дисертације, исказана у ~~ЕСПБ~~ бодовима;
- 9) предуслови за упис појединих предмета или групе предмета;
- 10) начин избора предмета из других студијских програма;
- 11) услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија;
- 12) друга питања од значаја за извођење студијског програма.

Обим студија

Члан 29.

(Напомена: члан 29. раздвојен је у три члана)

Сваки предмет из студијског програма исказује се бројем ЕСПБ бодова, а обим студија изражава се збиром ЕСПБ бодова.

Збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једне школске године.

Укупно ангажовање студента састоји се од **основних облика** активне наставе **предвиђених студијским програмом** (предавања, вежбе, практикуми, **обавезни практични рад и стручна пракса**, семинари и др.), самосталног рада, колоквијума, испита, израде завршних радова, добровољног рада у локалној заједници и других видова ангажовања.

Добровољни рад је рад студента без накнаде, који организује високошколска установа на пројектима од значаја за локалну заједницу који се вреднује у систему високог образовања.

Услове, начин организовања и вредновање добровољног рада уређује високошколска установа својим општим актом.

Укупан број часова активне наставе не може бити мањи од 600 часова у току школске године.

Укупан број часова активне наставе на трећем нивоу студија укључује и самостални истраживачки рад студента.

Члан 29 а.

Основне струковне студије имају **најмање 180 ЕСПБ бодова.**

Специјалистичке струковне студије имају најмање 60 ЕСПБ бодова.

Мастер струковне студије имају најмање 120 ЕСПБ бодова ако је претходно остварен обим од 180 ЕСПБ бодова.

Кратки циклус струковних студија има најмање 90 а највише 150 ЕСПБ бодова.

Члан 29 б.

Основне академске студије имају **најмање 180 или 240 ЕСПБ бодова.**

Основне академске студије које се остварују са најмање 240 ЕСПБ бодова могу бити организоване и као основне академске студије првог степена које имају најмање 180 ЕСПБ бодова и основне академске студије другог степена које имају најмање 60 ЕСПБ бодова.

~~Основне струковне студије имају 180 ЕСПБ бодова.~~

~~Специјалистичке струковне студије имају најмање 60 ЕСПБ бодова.~~

Специјалистичке академске студије имају најмање 60 ЕСПБ бодова када су претходно завршене ~~дипломе~~ **мастер** академске студије, **односно 120 ЕСПБ бодова** када су претходно завршене **основне академске студије другог степена.**

~~Дипломске~~ **Мастер** академске студије имају:

1) најмање 60 ЕСПБ бодова, када је претходно остварен обим основних академских студија од 240 ЕСПБ бодова;

2) најмање 120 ЕСПБ бодова када је претходно остварен обим основних академских студија од 180 ЕСПБ бодова.

Докторске студије имају:

1) најмање 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским, и ~~дипломским~~ **мастер академским** студијама.

~~Одређени~~ **Академски студијски програми могу се организовати интегрисано у оквиру основних и мастер академских студија, у складу са стандардима Националног савета.**

Академски студијски програми из медицинских наука могу се организовати интегрисано у оквиру основних **и мастер академских** студија, са укупним обимом од највише 360 ЕСПБ бодова.

Члан 29в

Захтев за акредитацију студијског програма трећег нивоа може поднети високошколска установа која је после добијања дозволе за рад добила позитивну оцену за прво извођење првог и другог нивоа студија на две спољашње провере квалитета, од којих је најмање једна редовна.

Завршни рад и дисертација

(Напомена: члан 30. раздвојен је у два члана)

Члан 30.

Студијским програмом основних и специјалистичких студија може бити предвиђен завршни рад.

Студијски програм **мастер** студија садржи обавезу израде завршног рада.

Број бодова којима се исказује завршни рад, односно завршни део студијског програма, улазе у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

Начин и поступак припреме и одбране завршног рада уређује се општим актом самосталне високошколске установе.

Члан 30 а.

Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија, осим доктората уметности који је уметнички пројекат.

Изузетно, докторат наука може да стекне лице са завршеним студијама медицине и завршеном **здравственом** специјализацијом, на основу одбрањене дисертације засноване на радовима објављеним у врхунским светским часописима.

Број бодова којима се исказује завршни рад, односно завршни део студијског програма, улазе у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

~~Начин, поступак припреме и услове за одбрану дисертације припреме и одбране завршног рада, односно дисертације уређује се општим актом високошколске установе,~~ **на основу посебног правилника који на предлог Националног савета доноси Министар уз прибављено мишљење министарства надлежног за послове науке.**

Један члан Комисије за оцену и одбрану дисертације може бити и истраживач у научном звању.

Преношење ЕСПБ бодова

Члан 31.

Између различитих студијских програма може се вршити преношење ЕСПБ бодова.

Критеријуми и услови преношења ЕСПБ бодова прописују се општим актом самосталне високошколске установе, односно споразумом високошколских установа.

IV. УСТАНОВЕ КОЈЕ ОБАВЉАЈУ ДЕЛАТНОСТ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Високошколске установе

Члан 32.

Делатност високог образовања обављају следеће високошколске установе:

- 1) универзитет;
- 2) факултет, односно уметничка академија, у саставу универзитета;
- 3) академија струковних студија;
- 4) висока школа;
- 5) висока школа струковних студија.

Универзитет, академија струковних студија, висока школа и висока школа струковних студија су самосталне високошколске установе.

Под називима установа из става 1. овог члана могу иступати у правном промету само високошколске установе које имају дозволу за рад, у складу са овим законом.

Високошколска установа обавља делатност високог образовања у седишту.

Високошколска установа може изводити студијски програм на даљину, у складу са дозволом за рад.

У оквиру делатности високог образовања високошколска установа обавља научноистраживачку, уметничкостваралачку, експертскоконсултантску и издавачку делатност, а може обављати и друге послове којима се комерцијализују резултати научног, истраживачког и уметничког рада, под условом да се тим пословима не угрожава квалитет наставе.

Самостална високошколска установа може да организује смештај и исхрану студената у складу са законом којим се уређује колективни смештај и исхрана студената.

На оснивање и рад високошколских установа примењују се прописи о јавним службама, уколико овим законом није другачије уређено.

На високошколској установи није дозвољено политичко, страначко или верско организовање и деловање.

Универзитет

Члан 33.

Универзитет је самостална високошколска установа која у обављању делатности обједињује образовни и научноистраживачки, стручни, односно уметнички рад, као компоненте јединственог процеса високог образовања.

Универзитет може остваривати све врсте и нивое студија.

Високошколска установа има статус универзитета ако остварује академске студијске програме на свим нивоима студија, у оквиру најмање три поља и три области из члана 27. овог закона.

Алтернатива ставу 3.:

Високошколска установа има статус универзитета ако остварује академске студијске програме првог и другог нивоа студија, у оквиру најмање три поља и три области из члана 27. овог закона, а докторске студије из најмање два поља.

Изузетно, универзитет се може основати у пољу уметности, ако има сва три нивоа студија из најмање три области уметности.

Национални универзитет је самостална високошколска установа коју оснива Република имајући у виду укупан национални образовни, стручни, научноистраживачки односно уметнички допринос, број доктора наука, број студената, доказани међународни престиж, дужи континуитет постојања и укупан друштвени значај.

Критеријуме за оснивање и рад самосталних високошколских установа из ставова 5. овог члана прописује Национални савет за високо образовање.

У састав Универзитета може улазити и самостална високошколска установа уколико то доприноси уједначавању и унапређењу квалитета наставе и истраживачког рада, као и ефикаснијој организацији научно-наставног процеса и рационалнијем коришћењу расположивих ресурса.

Факултет и уметничка академија

Члан 34.

Факултет, односно уметничка академија, јесте високошколска установа, односно високошколска јединица у саставу универзитета, која остварује академске студијске програме и развија научноистраживачки, стручни, односно уметнички рад у једној или више области.

Факултет, односно уметничка академија, може остваривати и струковне студијске програме.

Факултет, односно уметничка академија, у правном промету наступа под називом универзитета у чијем је саставу и под својим називом, у складу са статутом универзитета.

Академија струковних студија

Члан 35.

Академија струковних студија је самостална високошколска установа која у обављању делатности обједињује образовни, истраживачки, стручни и уметнички рад, као компоненте јединственог процеса високог образовања.

Академија струковних студија може остваривати основне струковне студије, специјалистичке струковне студије и **мастер струковне студије**.

Високошколска установа има статус академије струковних студија ако остварује најмање пет акредитованих студијских програма струковних студија из најмање три **области** из члана 27. овог закона.

Висока школа

Члан 36.

Висока школа је самостална високошколска установа ~~која ако остварује академске студије првог и другог нивоа, а може остваривати и струковне студије. академске основне, специјалистичке и дипломеке академске студије из једне или више области из члана 27. овог закона.~~

Висока школа струковних студија

Члан 37.

Висока школа струковних студија је самостална високошколска установа која остварује основне струковне, специјалистичке струковне студије и **мастер струковне студије** из једне или више области из члана 27. овог закона.

Научни институти и друге научноистраживачке установе

Члан 38.

Ради унапређивања научноистраживачког рада, универзитет у свом саставу може имати научне институте и друге научноистраживачке и **уметничке** установе.

Институт или друга научноистраживачка установа из става 1. овог члана може остваривати део акредитованих студијских програма ~~дипломских~~ **мастер** академских и докторских студија на универзитету.

Имовина

Члан 39.

Непокретности и друга средства обезбеђени од стране Републике за оснивање и рад високошколске установе у државној су својини.

Непокретности из става 1. овог члана не могу се отуђивати без сагласности оснивача.

Непокретности и друга средства из става 1. овог члана могу се користити само у функцији обављања делатности утврђених овим законом.

Непокретности и друга имовина **коју високошколска установа стекне обављањем своје делатности, као и стечена** на основу завештања и поклона, својина су високошколске установе која је ту имовину стекла.

~~Високошколска установа самостално управља задужбинама, фондацијама, односно фондовима који су јој поверени, у складу са законом.~~

Имовином стеченом вршењем делатности високошколска установа самостално располаже, у складу са овим Законом, оснивачким актом, статутом и циљевима установе и она не може бити предмет приватизације.

Високошколска установа самостално управља задужбинама, фондовима и фондацијама који су јој поверени, у складу са законом и жељом задужбинара, односно оснивача фондова и фондација.

Оснивање

(Напомена: члан 40. раздвојен је у два члана)

Члан 40.

Самосталну високошколску установу могу основати Република или **друго** правно ~~и физичко~~ лице, у складу са законом.

Страно правно лице може основати самосталну високошколску установу под истим условима као и домаће правно лице и у складу са принципом реципроцитета.

Правно лице које оснива високошколску установу својим статутом предвиђа организациону јединицу са својством високошколске установе у оснивању.

Приликом подношења захтева за акредитацију оснивач обезбеђује услове предвиђене стандардима за акредитацију високошколских установа, односно студијских програма укључујући потребан број наставника из става 5 тачка 2) члана 41. у радном односу са пуним радним временом неопходан за извођење најмање 50% часова активне наставе коју изводе наставници на студијском програму за који се тражи дозвола за рад.

Наставници из става 2. овог члана заснивају радни однос у организационој јединици оснивача из става 1.

Избор у звање наставника из става 2. овог члана врши акредитована самостална високошколска установа која најмање десет година изводи наставу из поља у којој се високошколска установа оснива, коју одређује Национални савет на предлог установе у оснивању.

Оснивач подноси захтев за акредитацију високошколске установе, односно студијских програма.

Комисија издаје уверење о акредитацији високошколске установе у оснивању у року од шест месеци од дана пријема захтева, водећи посебно рачуна о:

- 1) садржају, квалитету и обиму студијских програма за академске, односно струковне студије;
- 2) потребном броју наставног и другог особља с одговарајућим научним и стручним квалификацијама;
- 3) осигураном одговарајућем простору и опреми, у складу с бројем студената које високошколска установа намерава да упише и потребним квалитетом студирања.

По добијању уверења о акредитацији подноси захтев за издавање дозволе за рад у складу са чланом 41.

По добијању дозволе за рад високошколска установа се уписује у регистар привредних субјеката.

Пошто испуни услове из члана 40. став 2.-7. стиче право за упис студената.

Оснивач обезбеђује средства за оснивање високошколске установе, у складу са нормативима и стандардима које утврђује Влада на предлог Националног савета.

Оснивачким актом јединице из става 3. овог члана утврђује се улог оснивача у новцу, стварима и правима.

На извршење обавеза оснивача према високошколској установи у вези са улогом примењују се одредбе овог Закона и Закона о облигационим односима.

Оснивач високошколске установе мора обезбедити услове за несметани рад у складу са нормативима и стандардима које утврђује Влада на предлог Националног савета, најмање у трајању двоструког броја академских година потребних за реализацију студијског програма као и доказ о власништву на најмање 50% непокретности у којима ће се одвијати настава.

Када је оснивач самосталне високошколске установе Република, одлуку о оснивању доноси Влада, која средства за оснивање обезбеђује из буџета.

Имајући у виду посебан друштвени значај образовања у области медицине, права и педагогије, Влада прописује посебне услове за рад високошколских установа које изводе студијске програме за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија у тим областима узимајући у обзир регулативу Европске уније.

Министарство просвете утврђује испуњеност услова из претходног става овог члана, уз сагласност министарства надлежног за послове здравства односно правде.

Члан 40а.

Високошколске установе за остваривање студијских програма за **посебне** потребе полицијског **и војног** образовања оснива Влада, у складу са условима утврђеним овим законом.

Високошколске установе из става ~~3~~**1.** овог члана могу бити у саставу универзитета, **односно академије струковних студија**, у складу са посебним споразумом универзитета и Владе.

Споразумом универзитета, односно академије струковних студија, и Владе, на предлог министарства надлежног за унутрашње послове **и послове војске**, може се установити посебан студијски програм за потребе полицијског **и војног** образовања у оквиру одређеног универзитета, односно академије струковних студија.

Споразумом универзитета, односно академије струковних студија, и високошколске установе из става ~~3~~**1.** овог члана може се, уз сагласност Владе, установити студијски програм за стицање заједничке дипломе.

У поступку акредитације студијских програма Влада, на предлог министарства надлежног за унутрашње послове **и послове војске, може предложити** ближе уређење услове и начин остваривања студијских програма из ст. ~~5 и 6~~ **3. и 4.** овог члана и положај ~~наставника и студената~~, у погледу особености везаних за циљеве и природу полицијског **и војног** образовања.

Управни надзор над радом високошколских установа из става ~~3~~ **1.** овог члана и остваривањем студијских програма из ст. ~~5 и 6~~ **3. и 4.** овог члана врши министарство надлежно за унутрашње послове, **односно послове војске и Министарство просвете.**

Дозвола за рад

Члан 41.

Високошколска установа може почети са радом и обављати делатност по добијању дозволе за рад **и уписа у регистар.**

Дозволу за рад издаје Министарство, на захтев високошколске установе, **односно оснивача.**

Уз захтев из става 2. овог члана високошколска установа, **односно оснивач** доставља оснивачки акт и **уверење о акредитацији установе и студијских програма**, доказе о испуњености услова за добијање дозволе за рад и акредитацију студијских програма.

~~У року од 30 дана од дана пријема захтева Министарство упућује захтев са документацијом Комисији ради давања мишљења.~~

~~Комисија даје мишљење о захтеву, у року од три месеца од дана пријема захтева:~~

~~1) садржају, квалитету и обиму студијских програма за академске, односно струковне студије;~~

~~2) потребном броју наставног и другог особља с одговарајућим научним и стручним квалификацијама;~~

~~3) осигураном одговарајућем простору и опреми, у складу с бројем студената које високошколска установа намерава да упише и потребним квалитетом студирања.~~

~~Министарство решава о захтеву најкасније у року од 30 дана од дана истека рока из става 5. овог члана.~~

~~Министарство издаје дозволу за рад високошколској установи ако Комисија да позитивно мишљење о:~~

~~1) садржају, квалитету и обиму студијских програма за академске, односно струковне студије;~~

~~2) потребном броју наставног и другог особља с одговарајућим научним и стручним квалификацијама;~~

~~3) осигураном одговарајућем простору и опреми, у складу с бројем студената које високошколска установа намерава да упише и потребним квалитетом студирања.~~

~~Потребан број наставника из става 57. тачка 2) овог члана је најмање 70% наставника у радном односу са пуним радним временом од укупног броја предмета на студијском програму за који се тражи дозвола за рад~~

Потребан број наставника за добијање дозволе за рад је број наставника у радном односу са пуним радним временом неопходан за извођење најмање 70% (алтернатива 80%) часова активне наставе коју изводе наставници на студијском програму за који се тражи дозвола за рад.

Високошколска установа има потребан број наставника када су наставници који изводе најмање 70% часова наставе у радном односу са пуним радним временом на високошколским јединицама у оквиру самосталне високошколске установе, а најмање 20 наставника у радном односу са пуним радним временом на високошколској установи.

Изузетак су студијски програми у пољу уметности где тај број не може бити мањи од 50%.

Од укупног броја наставника потребних за обављање наставе по годинама студија за студијски програм за који се тражи дозвола за рад, академије струковних студија и високе школе струковних студија, изузев у пољу уметности, морају да имају најмање 50% наставника са стеченим научним називом доктора наука, који су у радном односу са пуним радним временом.

Министарство одлучује о захтеву високошколске установе за издавање дозволе за рад најкасније у року од три месеца од дана подношења захтева са комплетном документацијом, по претходно прибављеној сагласности Националног савета.

~~Сваке школске године,~~ Током првог остваривања студијског програма сваке школске године Министарство врши ~~ее~~ ~~сношања~~ проверу испуњености услова утврђених дозволом за рад, на основу података које је високошколска установа дужна да предочи Министарству најкасније месец дана пре почетка школске године. ~~обављања делатности високошколске установе.~~

У дозволи за рад наводе се ~~одобрени~~ акредитовани студијски програми, број студената за који је студијски програм ~~одобрен~~ акредитован, број

наставника са пуним радним временом, као и објекти у којима се обавља делатност.

У дозволи за рад **посебно се** наводе ~~се да ли је~~ студијски програми ~~одобрен~~ **акредитовани** ~~и~~ за извођење студија на даљину, као и максималан број студената који на тај начин може да студира.

У дозволи за рад наводи се да ли је високошколској установи одобрено обављање делатности изван седишта.

Решење о одбијању захтева за издавање дозволе за рад коначно је у управном поступку.

Садржај дозволе за рад прописује министар.

Високошколска установа за чије оснивање се не обезбеђују средства из буџета Републике дужна је да уз захтев из става 2. овог члана **депонује код Министарства** ~~достави~~ ~~и~~ банкарску гаранцију у износу од **10% школарине у односу на број студената за које се тражи дозвола за рад, за настављање и завршетак студија у случају престанка рада установе или престанка извођења одређеног студијског програма, према планираном броју студената. **уговор о сарадњи са сродном високошколском установом којим се за случај престанка рада високошколске установе предвиђа да ће сродна установа прихватити за даље студирање студенте ове високошколске установе, као и доказ о власништву на најмање 50% непокретности потребних за остваривање студијских програма****

Банкарска гаранција из става ... овог члана депонује се за сваку школску годину после добијања дозволе за рад.

Измена, допуна и одузимање дозволе за рад

Члан 42.

Високошколска установа која има дозволу за рад подноси захтев за допуну дозволе за нов студијски програм.

Измене и допуне одобреног, односно акредитованог студијског програма које високошколска установа врши ради његовог усклађивања са организацијом рада и достигнућима науке и уметности не сматрају се новим студијским програмом.

Високошколској установи која не добије акредитацију, дозвола за рад важи још годину дана, без права уписа студената.

Високошколској установи из става 3. овог члана после годину дана се одузима дозвола за рад.

Високошколској установи одузима се дозвола за рад и када јој се забрани рад, у складу са законом **или уколико настави са обављањем делатности ван седишта, остварује студијски програм који није наведен у дозволи за рад односно изда диплому која не одговара акредитованом студијском програму и после изречене казне из члана 107 овог закона.**

Високошколској установи која не добије акредитацију за неки студијски програм, дозвола за рад за тај студијски програм важи још годину дана, али губи право на упис нових студената на тај студијски програм.

Високошколској установи из става 6. овог члана која у прописаном року не добије акредитацију за тај студијски програм измениће се дозвола за рад.

Решење о одбијању захтева за допуну дозволе за рад, као и решење о измени, односно одузимању дозволе за рад, коначно је у управном поступку.

У случају престанка рада високошколске установе због одузимања дозволе за рад или другог разлога, министар ће, на предлог Националног савета, донети акт којим се обезбеђује завршетак студија студентима те високошколске установе.

~~Промена~~ Назива, седишта и статусне промене

Члан 43.

Назив и седиште високошколске установе одређује се оснивачким актом и уписује се у регистар и објављује.

Назив високошколске установе мора да се јасно разликује од назива постојећих установа у земљи и иностранству, односно мора бити такав да не изазива забуну, а посебно у погледу оснивача.

Назив може да садржи име домаће државе или територијалне јединице само уз сагласност надлежног органа државе или територијалне јединице.

Назив и симболи страних држава и међународних организација могу се користити у складу са прописима тих држава, односно међународних организација.

Назив високошколске установе се одређује на српском језику и писму које је у службеној употреби, у складу са законом. У комуникацији са иностранством може се користити превод назива на страни језик.

Самостална високошколска установа може вршити промену назива, седишта и статусне промене, у складу са законом.

Статусне промене се могу извршити после усвајања студије изводљивости од стране органа управљања и стручних органа високошколских установа, уз сагласност оснивача.

Уколико самостална високошколска установа има у свом саставу високошколске установе са својством правног лица, органи управљања свих високошколских установа на које се односи статусна промена дају сагласност.

За самосталне високошколске установе чији је оснивач Република одлуку о промени из става 7. ~~4~~ овог члана доноси Влада.

У поступку доношења одлуке из става 10. ~~2~~ овог члана, прибавља се мишљење органа управљања свих високошколских установа на које се промена односи и сагласност Националног савета.

У случају промене из става 7. ~~4~~ овог члана, спроводи се поступак за издавање нове дозволе за рад.

Регистар

Члан 44.

Министарство путем јединственог информационог система високог образовања води евиденцију о подацима од значаја за развој система високог образовања и за укључивање у европски простор високог образовања, а посебно регистар: ~~(у даљем тексту: регистар)~~

- 1) високошколских установа;
- 2) студијских програма;
- 3) наставника, сарадника и осталих запослених;

4) одбрањених докторских дисертација, ментора и чланова комисија за одбрану.

~~У регистар се уносе и други подаци од значаја за развој система високог образовања и за укључивање у европски простор високог образовања.~~

Садржај и начин вођења регистра прописује министар.

Укидање

Члан 45.

Установа се укида под условима и по поступку утврђеним законом.

Одлуку о укидању високошколске установе чији је оснивач Република доноси Влада.

У поступку доношења одлуке из става 2. овог члана, прибавља се мишљење органа управљања високошколске установе и сагласност Националног савета.

У одлуци из става 2. овог члана одређују се високошколске установе на којима студенти имају право да наставе започете студије.

Статут

Члан 46.

Статут је основни општи акт високошколске установе којим се уређује организација установе, **статусне промене**, начин рада, управљање и руковођење, као и друга питања од значаја за обављање делатности и рад високошколске установе, у складу са законом.

Статут високошколске установе која је у саставу самосталне високошколске установе мора бити у сагласности са статутом самосталне високошколске установе.

Сагласност на статут високошколске установе даје самостална високошколска установа.

Организација високошколске установе

Члан 47.

Организација високошколске установе уређује се статутом, у складу са актом о оснивању и овим законом.

Самостална високошколска установа **може** оснивати високошколске јединице као облике унутрашње организације, у складу са статутом.

Актом о оснивању високошколске јединице одређује се **правни статус и улози оснивача** ~~у~~ високошколске јединице у погледу права иступања у правном промету и пословању, располагања материјалним ресурсима, управљања, одлучивања, и уређују се друга питања од значаја за рад високошколске јединице.

Академија струковних студија има у свом саставу одељења и одсеке ради остваривања студијских програма из сродних дисциплина, истраживања и уметничког рада, као и ефикаснијег коришћења ресурса.

Универзитет има у свом саставу факултете, уметничке академије или друге високошколске јединице ради остваривања студијских програма из сродних дисциплина, научних истраживања и уметничког рада, као и ефикаснијег коришћења ресурса.

Универзитет може имати у свом саставу факултете, уметничке академије и друге високошколске јединице са својством правног лица.

Факултет, односно уметничка академија, има својство правног лица ако остварује **најмање први и други ниво студија**. ~~најмање три одобрена, односно акредитована студијска програма.~~

Одлуку о статусној промени, промени назива и седишта високошколске јединице у саставу универзитета са својством правног лица доноси орган управљања универзитета двотрећинском већином.

Високошколска установа може основати високошколску јединицу изван свог седишта, без својства правног лица, **уколико испуњава све услове за оснивање високошколске установе у складу са чланом 41.** ~~у поступку из члана 16.~~ овог закона.

~~Факултет, односно уметничка академија, као и друге високошколске јединице са својством правног лица уређују унутрашњу организацију и управљање својим статутом, у складу са статутом универзитета.~~

~~Универзитет даје сагласност на статут високошколске јединице у свом саставу.~~

Високошколска установа, или њен део, може имати статус фондације, уз сагласност оснивача, у складу са законом.

Интегративна функција универзитета и других самосталних високошколских установа

Члан 48.

Статутом високошколске установе, актом о оснивању високошколске јединице и општим актима високошколске јединице утврђују се овлашћења и начин управљања који обезбеђују ~~јединствену~~ и усклађену делатност високошколске установе.

Универзитет интегрише функције свих установа и јединица у свом саставу, а посебно факултета, тако што спроводи **усклађену** ~~јединствену~~ политику чији је циљ стално унапређење квалитета наставе, усавршавање научноистраживачког рада и уметничког стваралаштва.

Ради остварења циљева из става 2. овог члана, универзитет, односно академија струковних студија, посебно има надлежности у следећим областима:

- 1) утврђивање јединствених стандарда рада служби и сервиса и јединствених стандарда за формирање базе података свих јединица;
- 2) стратешко планирање;
- 3) доношење студијских програма;
- 4) ~~обезбеђење~~ **унапређивање, обезбеђивање** и контрола квалитета;
- 5) политика уписа;
- 6) избор у звања наставника;
- 7) издавање диплома и додатка дипломи;
- 8) **планирање и координација међународне сарадње;**
- 9) планирање инвестиција **које се финансирају из буџета;**
- 10) **праћење** ~~планирање~~ политике запошљавања и ангажовања наставника и сарадника;
- 11) формирање и развој јединственог информационог система;
- 12) образовање током читавог живота.

Високошколска јединица има право предлагања у вези са питањима из става 3. овог члана, на начин уређен статутом универзитета.

V. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ И УМЕТНИЧКИ РАД

Члан 49.

Универзитет, **односно друга високошколска установа** обавља научноистраживачки и уметнички рад у циљу развоја науке и стваралаштва, унапређивања делатности високог образовања, односно унапређивања квалитета наставе, усавршавања научног и уметничког подмлатка, увођења студената у научноистраживачки односно уметнички рад, као и стварања материјалних услова за рад и развој универзитета.

Научноистраживачки рад на универзитету остварује се кроз основна, примењена и развојна истраживања, а уметнички рад кроз уметничке пројекте.

Научноистраживачки, односно уметнички рад обавља се и организује у складу са законом и општим актом установе.

У оквиру своје основне делатности, а у~~у~~ циљу комерцијализације резултата научноистраживачког или уметничког рада универзитет, односно друга високошколска установа може бити оснивач **организације за обављање иновационе делатности, односно другог привредног друштва**~~центра за трансфер технологије, иновационог центра, пословно-технолошког парка и других организационих јединица~~, у складу са законом.

Привредно друштво из става 4. овог члана не може бити оснивач другог привредног друштва.

VI. ОРГАНИ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Органи високошколске установе

Члан 50.

Органи високошколске установе уређују се статутом установе, у складу са законом и оснивачким актом.

Високошколска установа има орган управљања, орган пословођења, стручне органе и студентски парламент.

У органе управљања и пословођења високошколских установа као и у стручне органе универзитета, не може бити бирано лице коме је изречена мера за повреду кодекса професионалне етике, у периоду од осам година од изречене мере.

Лице изабрано, постављено или именовано на функцију у органу управе, органу територијалне аутономије или локалне самоуправе или у органу политичке странке или невладине организације која се бави образовањем не може бити орган пословођења, члан органа управљања и члан студентског парламента високошколске установе.

Члан органа високошколске установе одговоран је за очување угледа високошколске установе.

Члан органа високошколске установе дужан је да функцију врши у интересу високошколске установе.

Орган управљања

Члан 51.

Орган управљања високошколске установе је савет.

Број чланова савета је непаран.

Број чланова, поступак избора и разрешења чланова савета, начин рада савета и одлучивања уређује се статутом високошколске установе.

Мандат чланова савета траје три године.

Члан савета може бити члан органа управљања само једне високошколске установе.

Састав савета високошколске установе

Члан 52.

Број чланова савета високошколске установе је најмање 17, у складу са статутом високошколске установе.

Савет високошколске установе из става 1. овог члана чине представници установе, студената и оснивача.

Од укупног броја чланова савета из става 1. овог члана, представници високошколске установе чине две трећине, заокружено на најближи **мањи** непаран број, док су представници студената и представници оснивача заступљени са једнаким бројем чланова до пуног састава.

Када је оснивач Република представнике оснивача именује Влада, из реда истакнутих личности из области науке, културе, просвете, уметности и привреде.

Савет се може конституисати уколико је изабрано најмање две трећине чланова.

Председник савета се бира из реда представника високошколске установе.

Члан савета из става 4. овог члана не може бити лице запослено у тој високошколској установи **или у високошколској установи различитог оснивача**, или у органу управе надлежном за област образовања, односно науке, лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије или локалне самоуправе, или изабрано у орган политичке странке, **односно невладине организације која се бави образовањем.**

Надлежност савета

Члан 53.

Савет:

1) утврђује основна начела организације, циљеве и стратегију високошколске установе;

2) доноси статут, на предлог стручног органа;

3) бира и разрешава орган пословођења;

4) доноси финансијски план, на предлог стручног органа;

5) усваја извештај о пословању и годишњи обрачун, на предлог стручног органа;

6) усваја план коришћења средстава за инвестиције, на предлог стручног органа;

7) даје сагласност на одлуке о управљању имовином високошколске установе;

8) даје сагласност на расподелу финансијских средстава;

9) доноси одлуку о висини школарине, на предлог стручног органа;

10) подноси оснивачу извештај о пословању најмање једанпут годишње;

11) доноси општи акт о дисциплинској одговорности студената;

12) врши избор екстерног ревизора финансијског пословања високошколске установе;

13) обавља и друге послове у складу са законом и статутом.

О питањима из става 1. овог члана савет одлучује већином гласова укупног броја чланова савета.

Статутом високошколске установе одређује се стручни орган који утврђује предлоге из става 1. овог члана.

Предлоге из става 1. овог члана за универзитет утврђује Сенат, а за факултет, односно уметничку академију, наставно-научно, односно наставно-уметничко веће.

Савет самосталне високошколске установе доноси кодекс професионалне етике, којим се утврђују етичка начела у високом образовању, објављивању научних резултата, односу према интелектуалној својини, односима између наставника и сарадника, других запослених и студената, поступцима у наступању високошколске установе и наставника, сарадника и студената у правном промету, као и у односу према јавности и средствима јавног информисања.

Орган пословођења

Члан 54.

Орган пословођења универзитета је ректор, факултета - декан, академије струковних студија - председник, високе школе и високе школе струковних студија - директор. Орган пословођења се бира из реда наставника високошколске установе који су у радном односу са пуним радним временом, а изабрани су на неодређено време. Орган пословођења бира се на три године са могућношћу једног поновног избора.

Ближи услови, као и начин и поступак избора и разрешења, надлежност и одговорност органа из става 1. овог члана, уређују се статутом високошколске установе.

Орган пословођења не може бити лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело против полне слободе, фалсификовања јавне исправе коју издаје високошколска установа или примања мита у обављању послова у високошколској установи, односно које је правноснажном пресудом осуђено на казну затвора за друго кривично дело, као ни лице које је прекршило кодекс професионалне етике.

Стручни органи

Члан 55.

Стручни орган високошколске установе одлучује о питањима од интереса за реализацију наставе, научног, истраживачког и уметничког рада.

У стручним органима и њиховим телима студенти чине до 20% чланова, са правом одлучивања. ~~При расправљању, односно одлучивању о питањима која се односе на осигурање квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, као и о другим питањима на основу одлуке стручног органа. у стручним органима и њиховим телима учествују представници студената.~~

~~У стручним органима из става 2. овог члана студенти чине до 20% чланова, а у њиховим телима чине 20% чланова.~~

Стручни орган универзитета је Сенат, а стручни орган факултета, односно уметничке академије је наставно-научно, односно наставно-уметничко веће.

Стручни орган академије струковних студија, високе школе и високе школе струковних студија је наставно веће.

Статутом универзитета, факултета, односно уметничке академије могу се предвидети и други стручни органи у складу са статутом самосталне високошколске установе.

Састав, делокруг, број чланова, начин избора, трајање мандата, као и начин одлучивања стручних органа високошколске установе, уређују се статутом високошколске установе.

~~Стручни орган самосталне високошколске установе доноси кодекс професионалне етике, којим се утврђују етичка начела у високом образовању, објављивању научних резултата, односу према интелектуалној евојини, односима између наставника и сарадника, других запослених и студената, поступцима у наступању високошколске установе и наставника,~~

~~сарадника и студената у правном промету, као и у односу према јавности и средствима јавног информисања.~~

Студентски парламент

Члан 56.

Студентски парламент је орган високошколске установе и високошколске јединице која има орган управљања и уписане студенте.

Начин избора и број чланова студентског парламента утврђује се општим актом високошколске установе.

Право да бирају и да буду бирани за члана студентског парламента имају сви студенти високошколске установе, односно високошколске јединице, уписани на студије у школској години у којој се бира студентски парламент.

Мандат чланова студентског парламента траје годину дана.

Избор чланова студентског парламента одржава се сваке године у априлу, тајним и непосредним гласањем.

У циљу остваривања права и заштите интереса студената, студентски парламент бира и разрешава представнике студената у органима високошколске установе, односно високошколске јединице, као и у органима других установа у којима су заступљени представници студената, у складу са статутом установе.

VII. ФИНАНСИРАЊЕ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА

Извори финансирања

Члан 57.

Високошколска установа стиче средства за обављање своје делатности у складу са законом и статутом, из следећих извора:

- 1) средстава која обезбеђује оснивач;
- 2) школарине;
- 3) донација, поклона и завештања;
- 4) средстава за финансирање научноистраживачког, уметничког и стручног рада;
- 5) пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
- 6) накнада за комерцијалне и друге услуге у оквиру основне делатности;
- 7) оснивачких права и из уговора са трећим лицима;
- 7а) кредита у складу са кредитном способношћу у висини до 10% укупног годишњег прихода високошколске установе.
- 8) и других извора, у складу са законом.

Средствима из става 1. овог члана високошколска установа самостално управља, у складу са чланом 3 овог закона.

Средства из става 1. овог члана може стицати и високошколска јединица у складу са оснивачким актом и општим актом самосталне високошколске установе.

Средства из става 1. овог члана исказују се и евидентирају у складу са јединственом буџетском класификацијом.

Уколико се високошколска установа задужује за већи износ од износа предвиђеног у ставу 1. тачка 7а. овог члана, потребна је сагласност Министарства.

Средства која обезбеђује оснивач

Члан 58.

Високошколска установа чији је оснивач Република стиче средства за спровођење одобрених, односно акредитованих студијских програма у оквиру своје делатности на основу уговора који самостална високошколска установа закључује са Владом, по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

Средства за обављање делатности у току једне школске године обезбеђују се у складу с програмом рада високошколске установе.

Високошколска установа у саставу универзитета, у обављању своје делатности средствима која обезбеђује оснивач, у правном промету иступа на основу овлашћења из статута, у своје име а за рачун универзитета.

Орган управљања високошколске установе из става 1. овог члана одговара надлежном министарству за наменско и економично трошење средстава додељених из буџета.

Нормативе и стандарде рада високошколских установа из става 1. овог члана, као и материјална средства за њихово остваривање, укључујући и средства за остваривање функција универзитета у оквиру студијских програма који се изводе на високошколским установама и јединицама, утврђује Влада, на предлог Националног савета и по прибављеном мишљењу Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија.

Стицање средстава од оснивача

Члан 59.

Оснивач је дужан да обезбеди ~~обезбеђује~~ високошколској установи средства за остваривање студијских програма, а посебно за:

- 1) материјалне трошкове, текуће и инвестиционо одржавање;
- 2) плате запослених, у складу са законом и колективним уговором;
- 3) опрему и средства за реализацију наставе;

3а) акредитацију и редовну спољашњу проверу квалитета високошколске установе и студијских програма;

3б) спровођење реформе високог образовања;

- 4) библиотечки фонд;

- 5) обављање научноистраживачког, односно уметничког рада који је у функцији подизања квалитета наставе;
- 6) научно и стручно усавршавање запослених;
- 7) подстицање развоја наставно-научног и наставно-уметничког подмлатка;
- 8) рад са даровитим студентима;
- 9) међународну сарадњу;
- 10) изворе информација и информационе системе;
- 11) издавачку делатност;
- 12) рад студентског парламента и ваннаставну делатност студената;
- 13) финансирање опреме и услова за студирање студената са хендикепом;
- 14) друге намене, у складу са законом.

Сопствени приходи

Члан 60.

Средства која високошколска установа, односно високошколска јединица оствари, изузев средстава која обезбеђује Република, чине сопствени приход те високошколске установе, односно јединице (школарина, пружање услуга трећим лицима, поклон, донације, спонзорство и други извори стицања средстава).

Средствима из става 1. овог члана високошколска установа, односно високошколска јединица са својством правног лица, располаже у складу са **овим** законом и општим актом те високошколске установе, односно високошколске јединице.

Средствима из става 1. овог члана оствареним обављањем делатности високошколске јединице без својства правног лица располаже та јединица у складу са **овим** законом и општим актом високошколске установе у чијем је саставу.

Високошколске јединице у саставу универзитета, кад располажу средствима из става 1. овог члана, у правном промету иступају у своје име и за свој рачун, у складу са законом, статутом универзитета и сопственим статутом.

На део зарада који се финансира из сопствених прихода не примењују се ограничења која се односе на јавне службе.

Високошколске јединице у саставу универзитета из средстава из става 1. овог члана издвајају део за финансирање заједничких послова на нивоу универзитета **утврђених општим актом Универзитета за које средства не обезбеђује оснивач, у складу са чланом 59. овог закона.**

Издавање средстава из става 5. овог члана врши се на основу планираног обима и трошкова активности који се утврђују одлуком савета универзитета за текућу школску годину.

Школарина

Члан 61.

Високошколска установа стиче средства из школарине на основу одлуке о висини школарине за студенте који плаћају школарину.

Мерила за утврђивање висине школарине утврђују се општим актом високошколске установе.

Високошколска установа је дужна да пре расписивања конкурса за упис нових студената утврди висину школарине за наредну школску годину за све студијске програме.

Школарином се утврђују трошкови студија за једну школску годину. ~~односно за стицање 60 ЕСПБ бодова.~~

Школарина обухвата и накнаде за редовне услуге које високошколска установа пружа студенту у оквиру остваривања студијског програма.

Редовне услуге из става 5. овог члана утврђују се одлуком универзитета, односно друге самосталне високошколске установе.

VIII. ОСОБЉЕ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Наставно и ненаставно особље

Члан 62.

Наставно особље високошколске установе чине лица која остварују наставни, научни, истраживачки и уметнички рад.

Наставно особље, у смислу овог закона, јесу: наставници, истраживачи и сарадници.

Ненаставно особље високошколске установе чине лица која обављају стручне, административне и техничке послове.

Лице које је **безусловном** правноснажном пресудом осуђено за кривично дело против полне слободе, **неовлашћене производње, држање и стављање у промет опојних дрога**, фалсификовања јавне исправе коју издаје високошколска установа или примања мита у обављању послова у високошколској установи, **као и за друга кривична дела предвиђена статутом високошколске установе**, не може стећи звање наставника, односно сарадника, **нити обављати стручне, административне и техничке послове.**

Ако лице из става 4. овог члана има стечено звање, високошколска установа доноси одлуку о забрани обављања послова наставника, односно сарадника.

Лицу из става ~~5~~ **4.** овог члана престаје радни однос у складу са законом.

Стручни орган самосталне високошколске установе може донети одлуку да у току трајања кривичног поступка за кривична дела из става 4. овог члана, наставник не може учествовати у наставном процесу.

Звања наставника

Члан 63.

Звања наставника високошколске установе јесу: предавач, професор струковних студија, доцент, ванредни професор и редовни професор.

Наставници у звању предавача ~~или професора струковних студија~~ могу да изводе наставу само на **основним и специјалистичким** струковним

студијама **а професори струковних студија и на мастер струковним студијама.**

Наставници у звању доцента, ванредног и редовног професора могу да изводе наставу на свим врстама студија.

Општим актом самосталне високошколске установе могу се утврдити и друга звања наставника (наставник страног језика, вештина и др.) у складу са врстом студија за коју је установа акредитована.

Услови за избор у звање наставника

Члан 64.

У звање наставника може бити изабрано лице које има одговарајући стручни, академски, односно научни назив и способност за наставни рад, **позитивно оцењен педагошки рад и друге услове утврђене овим Законом и актом Националног савета из члана 11. став 1. тачка 13) овог Закона.**

У звање предавача може бити изабрано лице које има академски назив магистра или стручни назив **академског** специјалисте.

У звање професора струковних студија може бити изабрано лице које има научни назив доктора наука, односно доктора.

У звање предавача и професора струковних студија из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање првог степена и призната уметничка дела.

У звање доцента може бити изабрано лице које **је сваки претходни ниво студија завршило са просечном оценом најмање осам (8) и које,** поред услова из става 3. овог члана, има и научне, односно стручне радове објављене у научним часописима или зборницима, са рецензијама.

У звање доцента из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање првог степена и призната уметничка дела.

У звање ванредног професора може бити изабрано лице које поред услова из става 5. овог члана има и више научних радова од значаја за развој науке, односно уметности у ужој научној, односно уметничкој области објављених у међународним ~~и~~ и водећим домаћим часописима, са рецензијама, ~~оригинално~~ **ново** стручно остварење (пројекат, студију, патент, оригинални метод, нову сорту и сл.), односно руковођење или учешће у научним пројектима, објављен уџбеник, монографију, практикум или збирку задатака за ужу научну, односно уметничку област за коју се бира и више радова саопштених на међународним ~~и~~ и домаћим научним скуповима.

У звање ванредног професора из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање првог ~~степен~~ **нивоа** и уметничка дела која представљају самосталан допринос уметности.

У звање редовног професора може бити изабрано лице које поред услова из става 7. овог члана има и већи број научних радова који утичу на развој научне мисли у ужој области објављених у међународним ~~и~~ и водећим

домаћим часописима, са рецензијама, већи број научних радова и саопштења изнетих на међународним ~~или~~ и домаћим научним скуповима, објављен уџбеник, монографију или оригинално стручно остварење, остварене резултате у развоју научно-наставног подмлатка на факултету, учешће у завршним радовима на специјалистичким и ~~дипломским~~ **мастер** академским студијама.

У звање редовног професора из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање првог степена и изузетна уметничка дела која су значајно утицала на развој културе и уметности.

Ближи услови за избор у звање наставника утврђују се општим актом **самосталне** високошколске установе. ~~у складу са препорукама Националног савета из члана 11. став 1. тачка 13) овог закона.~~

Заснивање радног односа и стицање звања наставника

Члан 65.

Високошколска установа расписује конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже области утврђене општим актом високошколске установе.

Универзитет врши избор у сва звања наставника, на предлог факултета, односно друге високошколске јединице, а академија струковних студија за наставнике у звању предавача и професора струковних студија, на предлог одговарајуће високошколске јединице академије струковних студија.

Висока школа врши избор у сва звања наставника, а висока школа струковних студија врши избор у звања предавача и професора струковних студија.

Висока школа струковних студија може предложити да се изврши избор наставника запосленог у школи у звање доцента, ванредног или редовног професора. Избор се врши на факултету из одговарајућег поља, односно области.

Лице изабрано у звање предавача, доцента и ванредног професора стиче звање и заснива радни однос на период у трајању од пет година.

Лице изабрано у звање професора струковних студија и редовног професора стиче звање и заснива радни однос на неодређено време.

Са лицем изабраним у звање наставника уговор о раду закључује орган пословођења високошколске установе из става 1. овог члана.

Начин и поступак заснивања радног односа и стицања звања наставника уређују се општим актом самосталне високошколске установе.

Извештај комисије за избор наставника у одговарајуће звање мора бити доступан јавности на интернет страници високошколске установе најмање 30 дана пре избора.

Приликом избора у звања наставника, високошколска установа цени следеће елементе: оцену о резултатима научног, истраживачког односно уметничког рада, оцену о ангажовању у развоју наставе и развоју других делатности високошколске установе, оцену о резултатима педагошког рада, као и оцену резултата постигнутих у обезбеђивању научно-наставног,

односно уметничко-наставног подмлатка и допринос академској и широј друштвеној заједници.

Оцену о резултатима ангажовања у развоју наставе и других делатности и оцену о резултатима постигнутим у обезбеђивању научно-наставног, односно уметничко-наставног подмлатка даје високошколска јединица у оквиру које наставник изводи наставу.

При оцењивању резултата педагошког рада узима се у обзир мишљење студената, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

Гостујући професор

Члан 66.

Високошколска установа без расписивања конкурса, **на основу одлуке стручног органа**, може да ангажује наставника из друге самосталне високошколске установе ван територије Републике, **а посебно за потребе образовања мањина**, у звању гостујућег професора, у складу са актом Националног савета из члана 11. став 1. тачка 13).

Изузетно, у случају потребе извођења наставе у пољу уметности, гостујући професор може бити и истакнути уметник.

Права и обавезе лица које је изабрано у звање из става 1. и 2. овог члана уређују се уговором о ангажовању за извођење наставе, под условима и на начин прописаним општим актом високошколске установе.

Професор емеритус

Члан 67.

Универзитет може, на предлог факултета или друге високошколске јединице, доделити звање професора емеритуса редовном професору **тог универзитета**, пензионисаном после ступања на снагу овог закона, који се посебно истакао својим научним, односно уметничким радом, стекао међународну репутацију и постигао резултате у обезбеђивању наставно-научног, односно наставно-уметничког подмлатка у области за коју је изабран.

Професор емеритус може учествовати у извођењу свих облика наставе на академским студијама другог и трећег ~~степен~~ **нивоа**, у ужој области за коју је изабран.

Поступак и услови доделе звања и права лица из става 1. овог члана ближе се уређују општим актом универзитета, у складу са актом Националног савета из члана 11. став 1. тачка 13) овог Закона.

Права и обавезе лица које је изабрано у звање из става 1. овог члана уређују се уговором о ангажовању за извођење наставе. Укупан број професора емеритуса не може бити већи од 3% од укупног броја наставника универзитета, **водећи рачуна о заступљености научних поља и уметничких области.**

Поступак за доделу звања професор емеритус **покреће високошколска установа у којој је лице провело најмање пет година у радном односу са пуним радним временом, у року од шест месеци после пензионисања.**

Наставници страних језика и вештина

Члан 68.

Наставу страних језика, односно вештина може, осим лица које има звање из члана 63. став 1. овог закона, изводити и наставник страног језика, односно вештина који има стечено високо образовање првог степена, објављене стручне радове у одговарајућој области и способност за наставни рад.

Општим актом високошколске установе ближе се уређују начин избора и време на које се бира наставник страног језика, односно вештина.

Истраживач

Члан 69.

Лице изабрано у научно звање на начин и по поступку прописаним законом којим је регулисана научноистраживачка делатност, може да изводи наставу на докторским студијама, у складу са законом и општим актом самосталне високошколске установе.

Уколико лице из става 1. овог члана нема заснован радни однос у високошколској установи на којој се програм изводи, установа са њим закључује уговор о ангажовању за извођење наставе.

Звања сарадника

Члан 70.

Звања сарадника су: сарадник у настави и асистент.

Звања сарадника у извођењу наставе у оквиру студијских програма страних језика су: лектор и виши лектор.

Општим актом високошколске установе прописују се услови за избор у звања сарадника из става 2. овог члана.

Општим актом високошколске установе могу се утврдити и друга звања сарадника.

Сарадник у настави

Члан 71.

Високошколска установа **ангажује за бира у звање** сарадника у настави на студијама првог ~~степен~~ **нивоа** студента **мастер, докторских или специјалистичких академских студија** ~~дипломских академских или специјалистичких студија~~ који је студије првог ~~степен~~ **нивоа** завршио са укупном просечном оценом најмање осам (8).

За сарадника у настави из уметничког поља може бити **ангажовано изабрано** лице које има високо образовање првог ~~степен~~ **нивоа**, укупну просечну оцену најмање осам (8) и најмање девет (9) из групе предмета за коју се бира, у складу са општим актом високошколске установе, уколико у тој области нису предвиђене дипломске академске студије.

Посебни услови **и поступак** за **ангажовање избор у звање** сарадника у настави утврђују се општим актом високошколске установе.

Са лицем из става 1. овог члана закључује се уговор о раду на период од годину дана, уз могућност продужења уговора за још једну годину у току трајања студија, а најдуже до краја школске године у којој **је ангажован у настави. се студије завршавају**

Са лицем из става 2. овог члана уговор о раду се закључује на период од годину дана, уз могућност продужавања уговора за још једну годину.

Уговор из ст. 4. и 5. овог члана закључује орган пословођења високошколске установе.

Асистент

Члан 72.

Високошколска установа бира у звање асистента студента докторских студија који је **сваки претходни ниво студија завршио са ~~укупном~~ просечном оценом најмање осам (8) и који показује смисао за наставни рад. или магистра наука коме је прихваћена тема докторске дисертације и који је завршио сваки претходни ниво студија са просечном оценом најмање осам (8).**

Посебни услови за избор у звање асистента утврђују се општим актом високошколске установе.

Изузетно, за наставу на клиничким предметима високошколска установа бира у звање асистента лице са завршеном одговарајућом здравственом специјализацијом.

За асистента из уметничког поља може бити изабрано лице које има академски назив магистра уметности и уметничка дела која показују смисао за самостално уметничко стваралаштво, уколико у уметничкој области за коју се бира нису предвиђене докторске студије.

За асистента из уметничког поља може бити изабрано лице које је завршило академске студије првог ~~степен~~ **нивоа** и има уметничка дела која показују смисао за самостално уметничко стваралаштво, уколико у уметничкој области за коју се бира нису предвиђене **мастер дипломе академске**, односно докторске студије.

Са лицем изабраним у звање асистента закључује се уговор о раду на период од три године, са могућношћу продужења за још три године.

Продужење уговора о раду односи се и на асистенте који су завршили докторске студије.

Уговор из става 6. овог члана закључује орган пословођења високошколске установе.

Политика запошљавања на високошколској установи

Члан 73.

Високошколска установа утврђује политику запошљавања, полазећи од потребе да се наставни процес организује на квалитетан, рационалан и ефикасан начин.

Наставници и сарадници, по правилу, заснивају радни однос са пуним радним временом, у складу са општим актом високошколске установе.

Наставници и сарадници који изводе наставу из клиничких предмета остварују радни однос са пуним радним временом поделом радног времена између високошколске установе и одговарајуће здравствене установе.

Наставници и сарадници из става 3. овог члана имају статус наставника и сарадника са пуним радним временом на високошколској установи.

IX. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ НА ВИСОКОШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

Права и обавезе запослених

Члан 74.

У погледу права, обавеза и одговорности запослених на високошколској установи, примењује се закон којим се уређује рад, ако овим законом није другачије уређено.

О појединачним правима, обавезама и одговорностима запослених на високошколској установи одлучује орган пословођења те установе.

О појединачним правима, обавезама и одговорностима органа пословођења високошколске установе одлучује орган управљања те установе.

Рад на другим самосталним високошколским установама

Члан 75.

Ради спречавања сукоба интереса, наставник, односно сарадник високошколске установе може закључити уговор којим се радно ангажује на другој високошколској установи само уз претходно одобрење стручног органа високошколске установе у оквиру које има заснован радни однос.

Општим актом самосталне високошколске установе уређују се услови и поступак давања сагласности за ангажовање наставника на другој високошколској установи.

Плаћено одсуство

Члан 76.

Наставнику после пет година рада проведених у настави на високошколској установи може се одобрити плаћено одсуство у трајању до једне школске године ради стручног, научног, односно уметничког усавршавања, у складу са статутом високошколске установе.

Мировање радног односа и изборног периода

Члан 77.

Наставнику и сараднику који се налази на одслужењу војног рока, породилском одсуству, одсуству са рада ради неге детета, одсуству са рада ради посебне неге детета или друге особе, или боловању дужем од шест месеци, изборни период и радни однос се продужава за то време.

Престанак радног односа наставника и сарадника

Члан 78.

Наставнику престаје радни однос на крају школске године у којој је навршио 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања и у другим случајевима предвиђеним законом.

Наставнику из става 1. овог члана у звању редовног професора односно професора струковних студија може бити продужен радни однос до ~~дв~~ три (пет) школске године, под условима и на начин предвиђен статутом универзитета, односно друге самосталне високошколске установе.

Наставник коме је престао радни однос због одласка у пензију задржава звање које је имао у тренутку пензионисања.

На предлог одговарајућег стручног органа, а у складу са статутом високошколске установе, наставник из става 3. овог члана може ~~задржати преузете обавезе~~ бити ангажован у извођењу свих облика наставе на ~~дипломским академским и докторским студијама~~ студијама другог и трећег нивоа, бити ~~као~~ ментор или члан комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација ~~на тим студијама~~, као и бити члан комисије у поступку избора у звање наставника најдуже још ~~дв~~ десет (осам) школских година.

Пензионисани професори универзитета који су чланови Српске академије наука и уметности или Војвођанске академије наука и уметности могу учествовати у извођењу докторских студија укључујући и менторство на универзитету на коме су пензионисани.

~~На основу одлуке одговарајућег стручног органа, наставник из става 3. овог члана може изводити све облике наставе на дипломским академским и докторским студијама и бити члан комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама, најдуже још две школске године.~~

Наставнику и сараднику који по окончаном изборном поступку не буде изабран у исто или више звање, престаје радни однос са истеком периода на који је изабран, односно истеком уговора о раду.

Х. РЕЖИМ СТУДИЈА

Школска година

Члан 79.

Високошколска установа организује и изводи студије у току школске године која, по правилу, почиње 1. октобра и траје 12 календарских месеци.

Школска година може се делити на:

- 1) два семестра, од којих сваки траје 15 недеља;
- 2) три триместра, од којих сваки траје 10 недеља;
- 3) блокове, у укупном трајању од 30 недеља, чије се појединачно трајање утврђује општим актом високошколске установе.

Настава појединачних предмета се, по правилу, организује и изводи у току једног семестра, једног триместра или једног блока, а најдуже у току два семестра или три триместра.

Језик студија

Члан 80.

Високошколска установа организује и изводи студије на српском језику.

Високошколска установа може организовати и изводити ~~студије, односно~~ поједине делове студија, као и организовати израду и одбрану докторске дисертације, на језику националне мањине и на страном језику, у складу са статутом.

Високошколска установа може остваривати студијски програм на језику националне мањине и страном језику уколико је такав програм ~~одобрен, односно~~ акредитован.

Високошколска установа може за студенте са хендикепом организовати и изводити студије, односно поједине делове студија, на гестовном језику.

Организација студија

Члан 81.

Обавезе високошколске установе у погледу начина организовања и времена одржавања облика студија уређују се општим актом високошколске установе, као и да у складу са својим могућностима обезбеди услове за студенте са посебним потребама.

Високошколска установа дужна је да организује предавања и друге облике наставе за све студенте, изузев код остваривања студијског програма на даљину.

Ближи услови и начини остваривања студијског програма на даљину уређују се општим актом високошколске установе, **у складу са стандардима Националног савета.**

Високошколска установа је дужна да на одговарајући начин информисе студенте о начину, времену и месту одржавања наставе, циљевима, методама и садржајима наставе, о садржајима, методама, критеријумима и мерилима испитивања, о начину обезбеђивања јавности на испиту и начину остваривања увида у резултате, као и о другим питањима од значаја за студенте.

XI. СТУДЕНТИ

Упис

Члан 82.

На одобрене, односно акредитоване студијске програме које организује високошколска установа могу се уписати кандидати под условима и на начин уређен овим законом и општим актом самосталне високошколске установе.

Страни држављанин може се уписати на студијске програме из става 1. овог члана под истим ~~условима~~ **критеријумима** као и домаћи држављанин, **у оквиру броја студената који утврди високошколска установа.**

Лице се може уписати на студијске програме из става 1. овог члана ако познаје језик на коме се изводи настава.

Услови, начин и поступак провере знања језика из става 3. овог члана уређују се општим актом високошколске установе.

Лице које се упише на студијске програме из става 1. овог члана стиче статус студента.

Студент се уписује у статусу редовног или ванредног студента.

Редовни студент је студент који студијски програм похађа на начин који се заснива на пуном распореду наставе.

Редовни студент се уписује као студент који се финансира из буџета или студент који се сам финансира.

Ванредни студент је студент који студијски програм похађа уз рад или другу активност који тражи специфичан начин извођења наставе, који се уређује општим актом високошколске установе, а у складу са стандардима Националног савета.

Ванредни студент се уписује као студент који се сам финансира.

Страни држављанин се уписује као студент који сам финансира студије, уколико међудржавним споразумом није другачије одређено.

~~Студент се уписује у статусу студента који се финансира из буџета или студента који се сам финансира. (Напомена: пренето у чл. 84.)~~

Конкурс

Члан 83.

Самостална високошколска установа расписује конкурс за упис на студије (у даљем тексту: конкурс).

Конкурс садржи: број студената за одређене студијске програме, услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед, као и висину школарине коју плаћају студенти чије се студирање не финансира из буџета.

Конкурс се објављује најкасније пет месеци пре почетка школске године.

Број студената

Члан 84.

Самостална високошколска установа утврђује број студената који се уписује на студијске програме које организује, а који не може бити већи од броја утврђеног у дозволи за рад.

Утврђивање броја студената из става 1. овог члана врши се на предлог високошколских јединица у саставу самосталне високошколске установе, у складу са статутом те установе.

Одлуку о броју студената за упис у прву годину студијског програма који се финансира из буџета, за високошколску установу чији је оснивач Република, доноси Влада, по прибављеном мишљењу високошколских органа и Националног савета, најкасније два месеца пре расписивања конкурса.

У наредним годинама студија број студената из става 3. овог члана високошколска установа може повећати за највише 20% у односу на претходну **школску** годину, у складу са одлуком надлежног органа високошколске установе.

Рангирање и упис кандидата

Члан 85.

Кандидат за упис на студије првог ~~степен~~ **нивоа** полаже пријемни испит или испит за проверу склоности и способности, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

Редослед кандидата за упис на студије првог ~~степен~~ **нивоа** утврђује се на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту, односно испиту за проверу склоности и способности.

Кандидат који има положену општу матуру не полаже пријемни испит. Уместо пријемног испита овом кандидату вреднују се резултати опште матуре, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

Самостална високошколска установа, **односно високошколска установа** може кандидата са положеном стручном, односно уметничком матуром, уместо пријемног испита, упутити на полагање одређених предмета опште матуре.

На основу критеријума из конкурса, самостална високошколска установа, **односно високошколска установа** сачињава ранг листу пријављених кандидата.

Право уписа на студије првог ~~степен~~ **нивоа** стиче кандидат који је на ранг листи из става 5. овог члана рангиран у оквиру броја студената из члана 84. овог закона.

Студент студија првог ~~степен~~ **нивоа** друге самосталне високошколске установе, лице које има стечено високо образовање на студијама првог ~~степен~~ **нивоа** и лице коме је престао статус студента у складу са овим законом, може се уписати на студије првог ~~степен~~ **нивоа**, под условима и на начин прописан општим актом самосталне високошколске установе.

Право из става 7. овог члана остварује се на лични захтев.

На студије другог и трећег ~~степен~~ **нивоа** кандидат се уписује под условима, на начин и по поступку утврђеном општим актом и конкурсном самосталне високошколске установе.

Права и обавезе студената

Члан 86.

Студент високошколске установе има права и обавезе утврђене овим законом и општим актом високошколске установе.

Студент има право:

- 1) на упис, квалитетно школовање и објективно оцењивање;
- 2) на благовремено и тачно информисање о свим питањима која се односе на студије;
- 3) на активно учествовање у доношењу одлука, у складу са законом;
- 4) на самоорганизовање и изражавање сопственог мишљења;
- 5) на повластице које произлазе из статуса студента;

- 6) на подједнако квалитетне услове студија за све студенте;
- 7) на образовање на језику националне мањине, у складу са законом;
- 8) на различитост и заштиту од дискриминације;
- 9) да бира и да буде биран у студентски парламент и друге органе високошколске установе.

Студент је дужан да:

- 1) испуњава наставне и предиспитне обавезе;
- 2) поштује опште акте установе;
- 3) поштује права запослених и других студената у високошколској установи;
- 4) учествује у доношењу одлука у складу са законом.

Студент има право на жалбу у складу са статутом високошколске установе уколико високошколска установа прекрши неку од обавеза из става 2. тач. 1)-3) овог члана.

Правила студија

Члан 87.

При упису сваке школске године студент се опредељује за предмете из студијског програма.

Студијским програмом се прописује који су предмети обавезни за одређену годину студирања.

Студент који се финансира из буџета опредељује се за онолико предмета колико је потребно да се оствари најмање 60 ЕСПБ бодова.

~~Студент који се сам финансира опредељује се, у складу са студијским програмом, за онолико предмета колико је потребно да се оствари најмање 37 ЕСПБ бодова.~~

Студент који се сам финансира плаћа део школарине обрачунат према предметима за које се определио.

Полагањем испита студент стиче одређени број ЕСПБ бодова у складу са студијским програмом.

Студент који не положи испит из обавезног предмета до почетка наредне школске године, уписује исти предмет.

Алтернатива: Брише се првих пет ставова.

При упису академске године студент се опредељује за онолико предмета колико је потребно да оствари најмање 60 ЕСПБ бодова, у складу са чл. 28.ст. 1.тач. 9. овог закона.

Студент који не положи изборни предмет, може поново уписати исти или се определити за други изборни предмет.

Студијским програмом може се условити опредељивање студента за одређени предмет претходно положеним испитима из једног или више предмета утврђених студијским програмом.

Правила студија ближе се уређују општим актом високошколске установе.

Статус студента

Члан 88.

Редовни студент може да се у наредној школској години финансира из буџета ако је:

- 1) током прве године студирања остварио најмање 60 ЕСПБ бодова,
- 2) током прве две године студирања остварио најмање 120 ЕСПБ бодова,
- 3) током прве три године студирања остварио најмање 180 ЕСПБ бодова,
- 4) током прве четири године студирања остварио најмање 240 ЕСПБ бодова,
- 5) током првих пет година студирања остварио најмање 300 ЕСПБ бодова.

Право из става 1. овог члана студент остварује ако се рангира до броја студената чије се студије финансирају из буџета, из члана 84. став 4. овог Закона.

Рангирање студената из става 2. овог члана, уписаних исте школске године на одређени студијски програм, врши се према јединственој ранг листи на основу остварених ЕСПБ бодова и постигнутог успеха, на начин и по поступку утврђеним општим актом самосталне високошколске установе.

У оквиру буџетских места преосталих после рангирања на основу става 1. овог члана у наредној школској години може бити финансиран из буџета и редовни студент који је у току претходне школске године остварио најмање 60 ЕСПБ бодова.

Редовни студент који оствари мање ЕСПБ бодова од прописаних ставом 1. овог члана у наредној школској години наставља студије као студент који сâм финансира студије.

Студент докторских студија може остварити накнаду трошкова студирања на основу правилника који доноси Министар.

~~Студент који се финансира из буџета и који је у току школске године, у оквиру уписаног студијског програма, по положеним испитима стекао 60 ЕСПБ бодова, има право да се и у наредној школској години финансира из буџета.~~

~~Студент који се финансира из буџета и који у току школске године оствари мање од 60 ЕСПБ бодова, може наставити студије у статусу студента који сâм финансира студије.~~

~~Студент који се сâм финансира и који у току школске године оствари 60 ЕСПБ бодова из текуће године студијског програма, може да се у наредној школској години финансира из буџета.~~

~~Право из става 3. овог члана студент остварује ако се рангира у оквиру укупног броја студената чије се студије финансирају из буџета, на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе.~~

Студент који се финансира из буџета може у том статусу да има уписан само један одобрен, односно акредитован студијски програм на истом нивоу студија.

Оцењивање

Члан 89.

Успешност студента у савлађивању појединог предмета континуирано се прати током наставе и изражава се поенима.

Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена.

Студијским програмом утврђује се сразмера поена стечених у предиспитним обавезама и на испиту, при чему предиспитне обавезе учествују са најмање ~~30~~ 20, а највише 70 поена.

Студенту који из оправданих разлога није извршио предиспитне обавезе може се одобрити да те обавезе изврши накнадно, у складу са општим актом високошколске установе.

Успех студента на испиту изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан).

Високошколска установа може прописати и други, ненумерички начин оцењивања утврђивањем односа ових оцена са оценама из става 4. овог члана.

Општим актом високошколске установе ближе се уређује начин полагања испита и оцењивање на испиту.

Испити

Члан 90.

Испит је јединствен и полаже се усмено, писмено, односно практично.

Испит се полаже у седишту високошколске установе, односно у објектима наведеним у дозволи за рад.

Одредба става 2. овог члана односи се и на извођење студијског програма на даљину.

Високошколска установа може организовати полагање испита ван седишта, ако се ради о испиту из предмета чији карактер то захтева.

Студент полаже испит непосредно по окончању наставе из тог предмета, **а најкасније до почетка наставе тог предмета у наредној школској години.**

Општим актом високошколске установе одређује се начин на који се обезбеђује јавност полагања испита.

~~Испитни рокови су: јануарски, априлски, јунски, септембарски и октобарски.~~

Број испитних рокова је шест, а термини одржавања испитних рокова утврђују се статутом високошколске установе.

Последњи испитни рок за школску годину завршава се најкасније до 10. октобра.

После три неуспела полагања истог испита студент може тражити да полаже испит пред комисијом.

Изузетно, за ~~уметничке~~ предмете у пољу уметности може да се утврди један испитни рок у складу са општим актом високошколске установе.

~~Уколико студент из става 5. овог члана не положи испит, има право да испит полаже још два пута у току исте школске године.~~

~~Изузетно, студент коме је преостао један неположени испит из студијског програма уписане године има право да тај испит полаже у накнадном испитном року до почетка наредне школске године.~~

Студент са хендикепом има право да полаже испит на начин прилагођен његовим могућностима, у складу са општим актом високошколске установе.

Приговор

Члан 91.

Студент има право да надлежном органу високошколске установе поднесе приговор на добијену оцену, ако сматра да испит није обављен у складу са законом и општим актом установе, у року од 36 часова од добијања оцене.

Надлежни орган установе у року од 24 часа од добијања приговора, у складу са одредбама општег акта самосталне високошколске установе, разматра приговор и доноси одлуку по приговору.

Уколико се усвоји приговор студента, студент поново полаже испит у року од три дана од дана пријема одлуке из става 2. овог члана.

Мировање права и обавеза студената

Члан 92.

Студенту се, на његов захтев, одобрава мировање права и обавеза, у случају теже болести, упућивања на стручну праксу у трајању од најмање шест месеци, одслужења и дослужења војног рока, неге детета до годину дана живота, одржавања трудноће и у другим случајевима предвиђеним општим актом високошколске установе.

Општим актом високошколске установе одређују се права и обавезе студента коме је одобрен статус мировања.

Студент коме је одобрено мировање током целе школске године при рангирању из члана 88. став 3. рангира се у оквиру укупног броја студената наредне генерације.

Студент који је био спречен да полаже испит због болести или одсуства због стручног усавршавања у трајању од најмање три месеца, може положити испит у првом наредном року **текуће школске године**, у складу са општим актом високошколске установе.

Ванредни студент у оправданим случајевима када то захтева природа посла, а уз образложење послодавца, може да захтева статус мировања.

Дисциплинска одговорност студента

Члан 93.

Студент одговара за повреду обавезе која је у време извршења била утврђена општим актом самосталне високошколске установе.

За тежу повреду обавезе студенту се може изрећи и мера искључења са студија на високошколској установи.

Дисциплински поступак не може се покренути по истеку три месеца од дана сазнања за повреду обавезе и учиниоца, ~~а најкасније шест месеци од дана када је повреда учињена.~~

Општим актом самосталне високошколске установе утврђују се лакше и теже повреде обавеза студената, **дисциплинске мере**, дисциплински органи и дисциплински поступак за утврђивање одговорности студента.

Престанак статуса студента

Члан 94.

Статус студента престаје у случају:

- 1) исписивања са студија;
- 2) завршетка студија;
- 3) неуписивања школске године;
- 4) кад не заврши студије до истека рока који се одређује у двоструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма;
- 5) изрицања дисциплинске мере искључења са студија на високошколској установи.

Студенту се на лични захтев може продужити рок за завршетак студија, у складу са општим актом високошколске установе.

Стручни, академски и научни називи

Члан 95.

Лице које заврши основне академске студије **првог степена** стиче стручни назив са знаком звања првога степена академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши основне академске студије другог степена стиче стручни назив дипломирани са знаком звања другог степена академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши основне струковне студије стиче стручни назив са знаком звања првога степена струковних студија из одговарајуће области.

Лице које заврши специјалистичке академске студије стиче стручни назив специјалиста са знаком звања другог степена академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши специјалистичке струковне студије стиче стручни назив специјалиста са знаком звања другог степена струковних студија из одговарајуће области.

Лице које заврши ~~дипломске~~ **мастер** академске студије стиче академски назив **мастер дипломирани**, ~~са знаком звања другог степена дипломских академских студија из одговарајуће области. —master.~~

Лице које заврши мастер струковне студије стиче стручни назив струковни мастер одговарајуће области.

Лице које заврши докторске, односно академске студије трећег степена, стиче научни назив доктор наука, односно доктор уметности, са значком области.

Лице које заврши кратки циклус академских студија стиче стручни назив са значком звања кратког циклуса академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши кратки циклус струковних студија стиче стручни назив са значком звања кратког циклуса струковних студија из одговарајуће области.

Листу звања из одговарајућих области и скраћенице стручних, академских и научних назива утврђује Национални савет, на предлог Конференције универзитета, односно Конференције академија струковних студија.

Скраћеница стручног назива се ставља иза имена и презимена, а скраћеница академског назива се ставља испред имена и презимена.

Скраћенице академског назива које се стављају испред имена и презимена су мс (мастер), мр (магистар наука односно уметности) и др (доктор наука односно уметности).

У међународном промету и у дипломи на енглеском језику, назив који је стекло лице из става 1. овог члана је *bachelor*, **назив који је стекло лице из става 2. овог члана је *bachelor with honours***, назив који је стекло лице из става ~~2-3~~ овог члана је *bachelor (appl.)*, назив који је стекло лице из става ~~5-6~~ овог члана је *master*, **назив које је стекло лице из става 7. овог члана је *master (appl.)***, а назив који је стекло лице из става ~~6-8~~ овог члана је *Ph. D.*, односно *D.A.* за доктора уметности, односно одговарајући назив на језику на који се диплома преводи.

ХИ. ОБРАЗОВАЊЕ ТОКОМ ЧИТАВОГ ЖИВОТА

Члан 96.

Високошколска установа у оквиру своје делатности може реализовати програме образовања током читавог живота ван оквира студијских програма за које је добила дозволу за рад.

Услови, начин и поступак реализације програма из става 1. овог члана уређују се општим актом установе.

Лицу које је савладало програм из става 1. овог члана установа издаје уверење.

Лице уписано на програм из става 1. овог члана нема статус студента, у смислу овог закона.

ХИИ. ЕВИДЕНЦИЈА И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Евиденција

Члан 97.

Високошколска установа води: матичну књигу студената, евиденцију о издатим дипломама и додацима диплома, записник о полагању испита **и одбрањеним докторским дисертацијама.**

Евиденција из става 1. овог члана води се на српском језику, ћириличним писмом. На територији општине у којој је у службеној употреби и латинично писмо, евиденција се води и тим писмом. Текст латиничним писмом исписује се испод текста ћириличним писмом.

Када се настава остварује на језику националне мањине, евиденција из става 1. овог члана води се на српском језику ћириличним писмом и на језику и писму националне мањине **исписаног испод текста ћириличним писмом.**

Матична књига студената трајно се чува.

Евиденција из става 1 овог члана може се водити у електронској форми, уз одговарајућу заштиту трајности података.

Садржај и начин вођења евиденције прописује министар.

Заштита података из евиденције

Члан 98.

Подаци уписани у евиденцију из члана 97. овог закона прикупљају се, обрађују, чувају и користе за потребе обављања делатности високошколске установе и за потребе Министарства за обављање законом утврђених послова.

Подаци из евиденције користе се на начин којим се обезбеђује заштита идентитета студената, у складу са законом.

Јавне исправе

Члан 99.

На основу података из евиденције високошколска установа издаје јавне исправе.

Јавне исправе у смислу овог закона јесу: студентска књижица (индекс), диплома о стеченом високом образовању и додатак дипломи.

До издавања дипломе и додатка дипломе високошколска установа издаје студенту уверење као доказ о стеченом високом образовању.

Високошколска установа издаје јавне исправе на српском језику ћириличним писмом. На територији општине у којој је у службеној употреби и латинично писмо, високошколска установа издаје јавне исправе и на том писму. Текст латиничним писмом исписује се испод текста ћириличним писмом.

Када се настава остварује на језику националне мањине, односно на неком од светских језика, јавне исправе се издају на обрасцу који је штампан двојезично на српском језику ћириличним писмом и на језику и писму на којем се изводи настава.

На захтев студента ~~самостална~~ високошколска установа издаје јавну исправу о савладаном делу студијског програма, која садржи податке о нивоу, природи и садржају студија, као и постигнуте резултате.

Садржај јавне исправе из става 2. овог члана прописује министар.

Диплома и додатак дипломи издају се и на енглеском језику.

Диплома се оверава сувим жигом самосталне високошколске установе.

Додатак дипломи обавезно се издаје уз диплому.

Опис система високог образовања у Републици у време стеченог образовања наведеног у дипломи мора бити приложен додатку дипломе.

Диплома и додатак дипломи

Члан 100.

Диплому и додатак дипломи потписују:

1) на универзитету - ректор и декан одговарајућег факултета, односно уметничке академије, у саставу универзитета;

2) на академији струковних студија - председник;

3) на високој школи и високој школи струковних студија - директор.

Заједничку диплому и додатак дипломи потписују овлашћена лица високошколских установа које изводе студијски програм за стицање заједничке дипломе.

Оглашавање ништавим

Члан 101.

Диплома, односно додатак дипломи оглашавају се ништавим:

1) ако су издати од неовлашћене организације;

2) ако су потписани од неовлашћеног лица;

3) ако ималац дипломе није испунио све ~~ненине~~ обавезе на начин и по поступку утврђеним законом, **правилником Националног савета из члана 30а став 4** и студијским програмом високошколске установе;

4) ако студијски програм на коме је диплома стечена није организован на начин и по поступку који су у складу са законом и критеријумима и стандардима Националног савета;

5) ако ималац дипломе није испуњавао услове за упис на високошколску установу а посебно ако је уписан на бази фалсификованих докумената.

Високошколска установа оглашава ништавом диплому, односно додатак дипломи из разлога утврђених у ставу 1. тач. 2) и 3) овог члана.

Високошколска установа оглашава ништавом диплому о стеченом академском називу магистра, ако утврди да завршни рад није резултат самосталног рада кандидата.

Високошколска установа оглашава ништавом диплому о стеченом научном називу доктора наука, **односно доктора уметности**, ако утврди да докторска дисертација није оригиналан научни, односно уметнички резултат рада кандидата.

Министар, по службеној дужности, оглашава ништавом диплому, односно додатак дипломи из разлога утврђених у ставу 1. ~~тачка 1)~~ овог члана.

Поступак за оглашавање дипломе ништавом из става 3. и 4. овог члана спроводи Министарство.

Издавање нове јавне исправе

Члан 102.

Високошколска установа издаје нову јавну исправу после проглашења оригинала јавне исправе неважећим у "Службеном гласнику Републике Србије", на основу података из евиденције коју води.

Јавна исправа из става 1. овог члана има значај оригиналне јавне исправе.

На јавној исправи из става 1. овог члана ставља се назнака да се ради о новој јавној исправи која је издата после проглашења оригинала јавне исправе неважећим.

Замена јавне исправе

Члан 103.

У случају кад су евиденција из члана 97. овог закона и архивска грађа уништени или нестали, лице које нема јавну исправу коју издаје високошколска установа може ~~оштинском~~ **основном** суду на чијем подручју је седиште или је било седиште високошколске установе поднети захтев за утврђивање стеченог образовања.

Захтев садржи доказе на основу којих може да се утврди да је то лице стекло одговарајуће образовање и потврду да је архивска грађа уништена или нестала.

Потврду да је архивска грађа уништена или нестала издаје високошколска установа на којој је лице стекло образовање или друга установа која је преузела евиденцију, односно архивску грађу, а ако таква установа не постоји, потврду издаје Министарство.

Решење о утврђивању стеченог образовања ~~оштински~~ **основни** суд доноси у ванпарничном поступку.

Решење из става 4. овог члана замењује јавну исправу коју издаје високошколска установа.

XIV. ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ ИСПРАВА И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАНИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Признавање страних високошколских исправа

Члан 104.

Признавање стране високошколске исправе јесте поступак којим се имаоцу те исправе утврђује право у погледу наставка образовања, односно у погледу запошљавања.

Поступак признавања спроводи се у складу са одредбама овог закона, уколико међународним уговором није предвиђено другачије.

У поступку признавања ради наставак образовања у систему високог образовања, имаоцу стране високошколске исправе утврђује се право на наставак започетог високог образовања, односно право на укључивање у нивое високог образовања.

У поступку признавања ради запошљавања имаоцу стране високошколске исправе утврђује се врста и ниво студија, као и ~~стручни, академски, односно научни~~ назив **и исходи учења студијског програма.**

Признавање из ст. 3. ~~и 4.~~ овог члана обавља самостална високошколска установа, на начин и по поступку прописаним општим актом те установе, **а у складу са одговарајућим актом Националног савета.**

Признавање из става 4. овог члана обавља се на начин и по поступку који се утврђује актом Владе.

Поступак признавања не спроводи се када је јавна исправа стечена на територији СФРЈ до 27. априла 1992. године.

Јавна исправа из става 6. овог члана производи исто правно дејство као јавна исправа издата на територији Републике.

У поступку признавања стране високошколске исправе из ст. 3. и 4. овог члана узима се у обзир систем образовања у земљи у којој је стечена страна високошколска исправа, студијски програм, услови уписа на студијски програм, права која даје та високошколска исправа у земљи у којој је стечена и друге чињенице од значаја за признавање стране високошколске исправе.

Овлашћени орган самосталне високошколске установе доноси решење по захтеву за признавање из ст. 3. ~~и 4.~~ овог члана **и доставља га Министарству.**

Решење из става ~~9.~~ **10.** овог члана коначно је у управном поступку.

Вредновање страних студијских програма

Члан 105.

У поступку признавања из члана 104. **став 3.** овог закона спроводи се вредновање страног студијског програма, на основу врсте и нивоа постигнутих знања и вештина.

Једном извршено позитивно вредновање одређеног страног студијског програма важи за све наредне случајеве када се ради о истом студијском програму.

Вредновање из става 1. овог члана врши стручни орган самосталне високошколске установе, узимајући у обзир податке о страној високошколској установи на којој се студијски програм изводи, а које прибавља Министарство.

У поступку вредновања ради признавања домаће високошколске исправе у иностранству, податке о самосталној високошколској установи и систему образовања даје Министарство.

XV. УПРАВНИ НАДЗОР

Члан 106.

Управни надзор над радом високошколских установа врши Министарство у складу са правилником који доноси Министар.

Инспекцијски надзор врше инспектори, односно друга овлашћена лица (у даљем тексту: инспектори).

Послове инспектора може обављати дипломирани правник, са положеним стручним испитом за рад у органима државне управе и најмање ~~три~~ пет годинеа радног искуства у области образовања.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

1) поништи упис студената у прву годину студија преко броја студената утврђеног, у складу са чланом 84. овог закона;

2) поништи упис студената који је обављен супротно одредбама овог закона;

3) привремено забрани обављање делатности високог образовања **односно извођење студијског програма** правном лицу које ту делатност обавља супротно одредбама овог закона **односно дозволи за рад**;

4) предузима друге мере за које је законом или другим прописом овлашћен.

XVI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 107.

Новчаном казном у висини од ~~30.000~~ пет до **50 нето просечних личних доходака у Републици из претходног месеца 500.000 динара казниће се за прекршај високошколска установа, ако:**

1) не достави извештај из члана 15а. став 4.

1) обавља делатност ван седишта и ван објеката у којима се обавља делатност (члан 32. став 4. и члан 41. ст. 11. и 13);

2) остварује студијски програм који није наведен у дозволи за рад (члан 41. ст. 11. и 12);

2а) изда диплому која не одговара акредитованом студијском програму;

3) изврши промену назива, седишта и статусну промену супротно одредбама овог закона (члан 43. став 1);

4) наплати школарину већу од утврђене у складу са овим законом (члан 61);

5) посебно наплаћује услуге студентима које су обухваћене школарином (члан 61. став 5);

6) прими у радни однос наставника који не испуњава услове предвиђене овим законом, или без конкурса (чл. 63 - 66);

7) не организује предавања и друге облике наставе (члан 81. став 2);

8) упише на студијски програм кандидата који се није пријавио на конкурс или супротно конкурс (члан 83);

9) упише студенте преко броја утврђеног у складу са овим законом (члан 84);

10) не води на прописан начин или неуредно води евиденцију и издаје јавне исправе које по садржини не одговарају садржини коју је утврдио министар (члан 97. став 5. и члан 99. став 6).

Новчаном казном у висини од ~~10.000~~ једног до пет 30.000 ~~динара~~ нето просечних личних доходака у Републици из претходног месеца казниће се одговорно лице у високошколској установи за прекршај из става 1. овог члана.

XVII. ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ

Члан 108.

На територији Аутономне покрајине Војводине, послове утврђене чланом 23. став 1. тач. 4) и 7), чланом 40. став 1, чланом 41. став 2, чланом 42. став 9, чланом 43. став 2, чланом 45. став 2, чланом 52. став 4, чланом 84. став 3, чланом 101. став 5, чланом 103. став 3, чланом 105. ст. 3. и 4. и чланом 106. овог закона, обавља, преко својих органа, Аутономна покрајина Војводина.

Послови из става 1. овог члана обављају се као поверени.

Надлежни покрајински органи сарађују са Министарством у обављању послова из става 1. овог члана.

Министарство има према надлежним покрајинским органима, у погледу поверених послова државне управе из става 1. овог члана, права и дужности прописане законом којим се уређује државна управа.

XVIII. ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА НА ТЕРИТОРИЈИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ КОСОВО И МЕТОХИЈА

Члан 109.

До престанка функционисања привременог правног система успостављеног на основу Резолуције Савета безбедности Уједињених нација бр. 1244, на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, над високошколским установама чији је оснивач Република, Влада има сва права и обавезе оснивача, у складу са овим законом.

XIX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Извођење докторских студија

Члан 29в(не примењује се на установе које су добиле дозволу за рад пре ступања на снагу овог закона)

Поступак акредитације високошколске установе, односно студијског програма и поступак издавања дозволе за рад, започет пре ступања на снагу овог закона, окончаће се у складу са одредбама Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/05, 100/07-аутентично тумачење и 97/08).

Уверење о акредитацији високошколске установе, односно студијског програма и дозвола за рад, издати у складу са Законом о високом образовању, настављају да важе у складу са овим законом.

Национални савет и Комисија, избрани у складу са Законом о високом образовању, настављају рад у складу са овим законом до истека мандата.

Органи високошколских установа избрани у складу са Законом о високом образовању настављају рад у складу са овим законом до истека мандата.

Члан 108. Поверавање послова Аутономној Покрајини Војводина, биће усклађен са важећим прописима по окончању јавне расправе о Нацрту закона о изменама и допунама Закона о високом образовању.

Национални савет

Члан 110.

Народна скупштина ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона изабрати чланове Националног савета.

До избора чланова Националног савета његове послове обављаће Републички савет за развој универзитетског образовања, образован према Закону о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/02).

До образовања Конференције академија струковних студија чланове Националног савета из члана 10. став 1. тачка 2) овог закона предлаже тело из члана 112. овог закона.

Предлагачи чланова Националног савета из члана 10. овог закона дужни су да доставе листе кандидата у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Ако предлагачи не доставе листе у року из става 4. овог члана, Народна скупштина именује чланове Националног савета из реда прописане структуре, на предлог надлежног одбора Народне скупштине.

Национални савет утврдиће стандарде из члана 11. овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Комисија за акредитацију

Члан 111.

До образовања Комисије из члана 13. овог закона, а најкасније до истека рока од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона, њене послове у поступку издавања дозволе за рад вршиће Комисија за акредитацију високог образовања, основана одлуком Републичког савета из члана 110. став 2. овог закона.

Конференција академија струковних студија

Члан 112.

До образовања Конференције академија струковних студија послове из њене надлежности обављаће тело које чине директори виших школа које су добиле решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона.

Научне области

Члан 113.

Национални савет ће у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона утврдити листу образовно-научних, образовно-уметничких и стручних области, у оквиру поља из члана 27. овог закона.

До утврђивања листе из става 1. овог члана, одговарајућим областима сматрају се области утврђене статутима високошколских установа из којих се издају дипломе, у складу са Законом о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/02).

Подзаконски акти

Члан 114.

Министар ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте, у складу са овим законом.

Листа звања

Члан 115.

Листа звања из члана 95. став 7. овог закона утврдиће се најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Акредитација и дозвола за рад

Члан 116.

Поступак акредитације и добијања дозволе за рад универзитета, факултета, односно академија уметности који су добили решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона спровешће се најкасније у року од три године од дана образовања Комисије за акредитацију.

Универзитети и факултети, односно академије уметности у саставу универзитета, који су добили решење о испуњености услова за почетак рада

и обављање делатности до ступања на снагу овог закона, сматраће се да имају дозволу за рад до окончања поступка из става 1. овог члана.

Факултети, односно академије уметности ван састава универзитета, а који су добили решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона, сматраће се да имају дозволу за рад као високе школе до окончања поступка из става 1. овог члана.

Наставни планови и програми које изводе високошколске установе из овог члана сматраће се одобреним, односно акредитованим студијским програмима до окончања поступка из става 1. овог члана.

Универзитети и факултети у саставу универзитета

Члан 117.

Универзитети, факултети, односно академије уметности усагласиће своју организацију и опште акте са овим законом у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 118.

Факултети чији је оснивач Република, основани до дана ступања на снагу овог закона, задржавају својство правног лица, осим ако одлуком свог надлежног органа то својство не пренесу на универзитет, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Универзитет, полазећи од одлука из става 1. овог члана, доноси акт о реорганизацији универзитета којим усклађује своју организацију са овим законом, утврђује статус установа са својством правног лица у свом саставу из члана 34, у вези са чланом 47. став 7. овог закона, односно оснива високошколске јединице у свом саставу без својства правног лица, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Акт о реорганизацији из става 2. овог члана доноси савет универзитета, на предлог научно-наставног, односно наставно-уметничког већа.

Установама и јединицама у саставу универзитета које не испуњавају услове из члана 47. став 7. овог закона престаје статус правног лица даном одређеним актом о реорганизацији, а најкасније у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Универзитет из става 2. овог члана, факултети, односно друге високошколске јединице које оснива универзитет, преузимају права и обавезе установа и организација из става 4. овог члана, у складу са актом о реорганизацији.

Више школе

Члан 119.

Више школе које су добиле решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона настављају са радом, али без могућности уписа нових студената после школске 2006/2007. године.

Више школе из става 1. овог члана дужне су да поднесу захтев за издавање дозволе за рад у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Виша школа која добије дозволу за рад наставља да ради као високошколска установа, у складу са дозволом за рад.

Виша школа која не добије дозволу за рад престаје са радом у року од две године од дана доношења решења о одбијању захтева за издавање дозволе за рад.

Високошколска установа из става 3. овог члана конституисаће органе управљања, стручне органе, студентски парламент и извршиће избор органа пословођења у складу са овим законом у року од три месеца од дана добијања дозволе за рад.

До конституисања органа из става 5. овог члана на рад високошколске установе примењују се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Органи високошколских установа

Члан 120.

Конституисаће органа управљања, стручних органа и студентског парламента, као и избор органа пословођења универзитета, односно факултета из члана 118. овог закона, у складу са овим законом, извршиће се у року од три месеца од дана доношења акта о реорганизацији универзитета.

Конституисањем органа управљања, стручних органа и студентског парламента, као и избором органа пословођења из става 1. овог члана, престаје мандат члановима органа управљања и стручних органа конституисаних по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, као и мандат органа пословођења изабраних по тим прописима.

Орган пословођења високошколске установе именује комисију за спровођење избора за студентски парламент, која утврђује поступак избора у року од два месеца од дана доношења акта о реорганизацији универзитета и спроводи изборе.

Избори у звања

Члан 121.

Започети избори у звање наставника и сарадника према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по тим прописима, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Статус наставника и сарадника виших школа

Члан 122.

Наставници, изузев професора виших школа, и сарадници изабрани по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона обављаће послове наставника, односно сарадника, до истека времена на које су бирани.

Професор више школе који испуњава услове за избор у звање професора струковних студија према одредбама овог закона, сматра се да има звање професора струковних студија.

Професор више школе који не испуњава услове за избор у звање професора струковних студија према одредбама овог закона, а има најмање 15 година радног стажа на пословима наставника на дан ступања на снагу овог закона, сматра се да има звање професора струковних студија.

Професор више школе који не испуњава услове за избор у звање професора струковних студија према одредбама овог закона, а нема најмање 15 година радног стажа на пословима наставника на дан ступања на снагу овог закона, сматра се да има звање предавача.

~~Лица изабрана у звање асистента приправника, односно асистента, по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона имају право да буду поново изабрана у исто звање на период у трајању од три године.~~

Студенти

Члан 123.

Студенти уписани на основне студије и на студије на вишим школама до ступања на снагу овог закона могу завршити ове студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, ~~најдуже за две године по истеку редовног трајања студија~~ најкасније до краја школске ~~2011/2012~~ **2013/2014.** године, **односно до краја школске 2014/2015. године за студенте уписане на интегрисане студије из поља медицинских наука.**

Студенти уписани до ступања на снагу овог закона на студије на вишим школама које не добију дозволу за рад могу завршити студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија у року од две године од дана доношења решења о одбијању захтева за издавање дозволе за рад.

Студенти уписани на магистарске студије до ступања на снагу овог закона имају право да заврше студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, ~~најдуже за пет година од ступања на снагу овог закона~~ **најкасније до краја школске 2013/2014. године.**

Студенти уписани на докторске студије, односно кандидати који су пријавили докторску дисертацију до ступања на снагу овог закона, имају право да заврше студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, односно да стекну научни степен доктора наука; ~~најдуже за пет година од ступања на снагу овог закона.~~

Студенти из става 1. овог члана имају право да наставе започете студије по студијском програму који је донет у складу са одредбама овог закона, на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе.

Правила о финансирању студија

Члан 124.

~~Студенти који се уписују на високошколску установу после ступања на снагу овог закона и студенти из члана 123. став 5. овог закона имају право да студирају по условима и правилима студија прописаним до ступања на снагу овог закона, а која се односе на статус студента у погледу финансирања, до истека две школеке године од дана ступања на снагу овог закона.~~

Изузетно од одредбе члана 88. став 4. Закона, редовни студенти који су уписани на основне студије на високошколској установи после ступања на снагу Закона, и студенти из члана 123. став 5. овог закона, закључно са школском 2011/2012. године, могу да се у наредној школској години финансирају из буџета ако су током школске године остварили најмање 48 ЕСПБ бодова.

Студенти уписани на основне студије почев од школске 2006/2007, закључно са школском 2009/2010. године задржавају право да се финансирају из буџета најдуже годину дана по истеку броја школских година потребних за реализацију студијског програма.

Високошколска установа уређује начин извођења наставе, односно полагања испита за студенте из става 2. овог члана.

Увођење ЕСПБ бодова

Члан 125.

У поступку увођења и примене ЕСПБ бодова високошколска установа је дужна да прати резултате постигнуте на испиту, као и друге одговарајуће показатеље оптерећења студената и да прибави мишљење студената о ефективном оптерећењу у савлађивању програмских садржаја.

На основу показатеља из става 1. овог члана високошколска установа у поступку самовредновања прилагођава вредност бодова додељених појединим предметима.

Високошколске установе дужне су да до истека рока из члана 124. став 1. усагласи број ЕСПБ бодова додељених појединим предметима са ефективним оптерећењем студената у савлађивању програмских садржаја и прилагоди укупно оптерећење студената у току школске године оптерећењу студената које одговара 60 ЕСПБ бодова.

Приликом усаглашавања из става 3. овог члана високошколска установа мора да прибави мишљење студената о ефективном оптерећењу у савладавању програмских садржаја, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

Јавне исправе

Члан 126.

Лицу које је стекло или стекне право на јавну исправу према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, високошколска установа издаје јавну исправу на обрасцу прописаном до ступања на снагу овог закона.

На јавне исправе из става 1. овог члана примењују се одредбе чл. 101 - 103. овог закона.

Усклађивање стечених академских, стручних, односно научних назива

Члан 127.

Лице које је стекло, или стекне одговарајући академски, стручни или научни назив (у даљем тексту: назив) према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, задржава право на његово коришћење у складу са прописима према којима их је стекло.

~~Лице из става 1. овог члана може тражити од високошколске установе у којој је стекло назив да му у поступку и под условима прописаним општим актом високошколске установе, а у складу са критеријумима за усклађивање стечених назива које прописује Конференција универзитета, односно Конференција академија струковних студија, утврди да раније стечени назив одговара неком од назива из члана 95. овог закона.~~

Назив из става 1. овог члана, у смислу права која проистичу из њега, изједначен је, имајући у виду обим и исходе учења, са одговарајућим називом из члана 95. овог закона, а у складу са Националним оквиром квалификација.

Лице уписано на високошколску установу после ступања на снагу Закона о високом образовању, стиче назив у складу са чланом 95. овог закона.

Лице које је стекло одговарајући назив по прописима из овог Закона, до ступања на снагу Закона и изменама и допунама Закона о високом образовању, може тражити од високошколске установе у којој је стекло назив да му у поступку и на начин прописан општим актом високошколске установе, а у складу са Националним оквиром квалификација, утврди да раније стечени назив одговара неком од назива из члана 95. овог закона.

Када високошколска установа у поступку из става ~~3~~ 4. овог члана утврди одговарајући назив, издаје нову диплому у складу са овим законом.

Диплома из става ~~3~~ 5. овог члана може се издати само ако се раније издата диплома огласи неважећом.

Ако је високошколска установа на којој је лице из става ~~3~~ 4. овог члана стекло назив престала да постоји, а нема правног следбеника, Министарство ће одредити високошколску установу која ће одлучивати о захтеву.

Стицање доктората

Члан 128.

Лица која су према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона стекла академски назив магистра наука могу стећи академски назив доктора наука одбраном докторске дисертације, у складу са овим законом. ~~према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, најкасније у року од седам година од дана ступања на снагу овог закона.~~

Докторска дисертација из става 1. овог члана може се бранити на високошколској устани, која има дозволу за рад за извођење докторског студијског програма из одговарајуће области.

Започети поступци

Члан 129.

~~Започети поступци по захтеву за пострификацију, односно еквиваленцију, према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.~~

Поступак признавања страних високошколских диплома ради запошљавања обављаће се се по одредбама чланова 104. и 105. овог закона о признавању страних високошколских диплома ради наставка студија, до доношења акта Владе из члана 104. став 6.

Започети поступци за оснивање, односно добијање решења о испуњености услова за рад према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења досадашњих прописа

Члан 130.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о вишој школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 39/93, 53/93, 67/93, 48/94 и 24/96), Закон о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/02), а Закон о стручним називима ("Службени гласник СРС", бр. 31/77 и 17/85) престаје да важи истеком рока из члана 115. овог закона, **делови из прелазних одредби и делови из Закона изменама и допунама Закона, аутентично тумачење.**

Подзаконски акти донети на основу закона из става 1. овог члана примењиваће се и после престанка важења наведених закона, све до доношења одговарајућих прописа према овом закону, осим ако су у супротности са одредбама овог закона.

Ступање на снагу закона

Члан 131.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

21.05.2009.

ИЗМЕНЕ

На основу члана 158. став 4. Пословника Народне скупштине Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 56/05 - пречишћен текст и 81/06),

Народна скупштина Републике Србије, на Првој седници Другог редовног заседања у 2007. години, одржаној 5. новембра 2007. године, донела је

Аутентично тумачење одредаба члана 127. ст. 1. и 2. Закона о високом образовању ("Службени гласник Републике Србије", број 76/05)

*Тумачење је објављено у "Службеном гласнику
РС", бр. 100/2007 од 6.11.2007. године.*

Одредбе члана 127. ст. 1. и 2. Закона о високом образовању гласе:

"Лице које је стекло, или стекне одговарајући академски, стручни или научни назив (у даљем тексту: назив) према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, задржава право на његово коришћење у складу са прописима према којима их је стекло.

Лице из става 1. овог члана може тражити од високошколске установе у којој је стекло назив да му у поступку и под условима прописаним општим актом високошколске установе, а у складу са критеријумима за усклађивање стечених назива које прописује Конференција универзитета, односно Конференција академија струковних студија, утврди да раније стечени назив одговара неком од назива из члана 95. овог закона."

Ове одредбе треба разумети тако да се временско дејство задржавања права на коришћење стеченог назива (став 1) простире не само на садашњост, већ и на будућност. Сврха права на коришћење стеченог назива је у томе да се заштите правна сигурност и стечена права.

Одредба става 2. може се искључиво тумачити у контексту оваквог тумачења одредбе става 1, што значи да мора бити изједначен статус лица која су стекла или ће стећи назив по прописима који су важили до дана ступања на снагу Закона о високом образовању ("Службени гласник Републике Србије", број 76/05) са статусом лица која буду стекла називе које предвиђа овај закон. Другим речима, лица која су стекла VII-1 степен стручне спреме (дипломирани правник, дипломирани инжењер итд.) изједначена су са лицима која стекну назив мастер.

Ово аутентично тумачење објавити у "Службеном гласнику Републике Србије".

РС број 38

У Београду, 5. новембра 2007. године

Народна скупштина Републике Србије

Председник,
др Оливер Дулић, с.р.

Закон о измени и допуни Закона о високом образовању

*Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр.
97/2008 од 27.10.2008. године.*

Члан 1.

У Закону о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/05 и 100/07 - аутентично тумачење - у даљем тексту: Закон), у члану 123. став 1. речи: "најдуже за две године по истеку редовног трајања студија" замењују се речима: "најкасније до краја школске 2011/2012. године".

Члан 2.

Изузетно од одредаба члана 88. ст. 1-4. Закона, студенти који су уписани на основне студије на високошколској установи после ступања на снагу Закона, а закључно са уписом у прву годину основних студија школске 2009/2010. године, задржавају статус студента који се финансира из буџета, односно настављају студије у статусу студента који се финансира из буџета:

- 1) ако су у школској 2007/2008. години остварили најмање 42 ЕСПБ бода;
- 2) ако у школској 2008/2009. години остваре најмање 48 ЕСПБ бодова;
- 3) ако у школској 2009/2010. години остваре најмање 54 ЕСПБ бода.

Студент из става 1. овог члана који се сам финансира, наставља студије у статусу студента који се финансира из буџета, под условима из става 1. тач. 1)-3) овог члана, ако се рангира у оквиру укупног броја студената чије се студије финансирају из буџета, на начин и по поступку утврђеном општим актом високошколске установе.

Студенти из ст. 1. и 2. овог члана могу задржати статус студента који се финансира из буџета најдуже:

- 1) годину дана по истеку редовног трајања студија - ако су уписани у прву годину основних студија школске 2006/2007, односно 2007/2008. године;
- 2) шест месеци по истеку редовног трајања студија - ако су уписани у прву годину основних студија школске 2008/2009, односно 2009/2010. године.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије"